

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu

Sprawozdanie z wykonania
Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia
w Województwie Wielkopolskim
na 2005 rok

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	4
INFORMACJA O STANIE BEZROBOCIA W KOŃCU 2005R.	5
ZADANIA NA RZECZ ZATRUDNIENIA	8
1. AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO.....	8
1.1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY	8
1.2 PRZECIWDZIAŁANIE I ZWALCZANIE DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA.....	18
1.3 DOSKONALENIE I ROZWÓJ INSTRUMENTÓW I INSTYTUCJI RYNKU PRACY	21
1.4 PODWYŻSZENIE JAKOŚCI USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO.....	21
1.5 OGRANICZANIE PUŁAPEK BIERNOŚCI I UZALEŻNIENIA	24
2. TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	27
2.1 WSPARCIE PRZEDSIĘBIORSTW W PODEJMOWANIU INWESTYCJI	27
2.2 ROZWÓJ BIZNESOWEGO WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORSTW – DORADZTWO I INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE.....	28
2.3 ROZBUDOWA SYSTEMU FUNDUSZY POŻYCZKOWYCH I PORĘCZENIOWYCH	28
2.4 PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE DLA ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW	29
3. DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY	30
3.1. ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI	30
3.2 REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH PROCESAMI RESTRUKTURYZACYJNYMI.....	31
3.3 WDROŻENIE SYSTEMU EURES	32
3.4 USPRAWNIENIE SYSTEMU KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ JAKO WARUNKU ZWIĘKSZENIA MOBILNOŚCI GEOGRAFICZNEJ NA RYNKU PRACY	32
3.5 WDROŻENIE MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	33
3.6 MONITOROWANIE LOKALNYCH RYNKÓW PRACY	34
4. PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE ...	35
4.1 DOSKONALENIE SYSTEMU INFORMACJI O KSZTAŁCENIU USTAWICZNYM	35
4.2 ROZWIJANIE STANDARDÓW KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	36
4.3 MODERNIZACJA I WZBOGACENIE OFERTY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO POPRZEZ TWORZENIE PROGRAMÓW MODUŁOWYCH	38
4.4 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO EDUKACJI – PROMOCJA KSZTAŁCENIA PRZEZ CAŁE ŻYCIE	38
4.5 PODWYŻSZENIE JAKOŚCI EDUKACJI STOSOWNIE DO POTRZEB RYNKU PRACY	40
5. ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE „GRUP RYZYKA”	42
5.1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ	42
5.2 AKTYWIZACJA OSÓB W WIEKU POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA.....	45
6. RÓWNOŚĆ KOBIET I MĘŻCZYŹN	46
6.1 INTEGRACJA I REINTEGRACJA ZAWODOWA KOBIET	46

7. PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI.....	47
7.1 INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	47
7.2. WSPARCIE GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA DLA ZWIĘKSZENIA ICH SZANS NA ZATRUDNIENIE.....	48
7.3. URUCHOMIENIE POMOCY STYPENDIALNEJ DLA UCZNIÓW I STUDENTÓW O UTRUDNIONYM STARCIE EDUKACYJNYM	48
7.4. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY NARAŻONEJ NA SPOŁECZNĄ MARGINALIZACJĘ	51
8. ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE.....	55
8.1 ELIMINOWANIE NIELEGALNEGO ZATRUDNIENIA LUB NIELEGALNEJ INNEJ PRACY ZAROBKOWEJ.....	55
9. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU	55
9.1 REGIONALNE STRATEGIE INNOWACYJNE I TRANSFER WIEDZY	55
PODSUMOWANIE	56

WYKAZ SKRÓTÓW

BK –Biuro Karier

CIiPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

CIS – Centrum Integracji Społecznej

DEiN – Departament Edukacji i Nauki

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

GCI – Gminne Centrum Informacji

KO – Kuratorium Oświaty

MCIZ – Mobilne Centra Informacji Zawodowej

MENiS – Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu

ODN – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

ROPS – Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej

SPO RZL – Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

SzOK – Szkolny Ośrodek Kariery

UM – Urząd Marszałkowski

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZPORR – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwój Regionalny

Informacja o stanie bezrobocia w końcu 2005r.

➤ Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła w końcu grudnia 2005 roku **211420** osób i była o 36449 osób, tj. 14,7% niższa niż w końcu 2003r. **Dane z końca 2005 r. porównywane są do danych z końca 2003 r. z uwagi na fakt, iż w Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok uwzględniono dane dotyczące sytuacji na rynku pracy w województwie wielkopolskim w 2003 r.**

Stopa bezrobocia w tym samym okresie kształtowała się na poziomie 14,6%, w porównaniu do sytuacji sprzed dwóch lat wysokość tego wskaźnika spadła o 2,7 punktu procentowego.

Porównanie liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w poszczególnych kwartałach 2003 i 2005r.

Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2005		Procentowy wzrost/spadek liczby bezrobotnych	Wzrost/spadek punktów procentowych stopy bezrobocia
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia		
I kwartał	257 755	17,8	237 132	16,1	-8,0	-1,7
II kwartał	243 340	17,0	218 897	15,0	-10,0	-2,0
III kwartał	240 048	16,8	210 772	14,5	-12,2	-2,3
IV kwartał	247 869	17,3	211 420	14,6	-14,7	-2,7

➤ Wybrane kategorie bezrobotnych

Kobiety w liczbie 122011 stanowiły w końcu grudnia 2005r. 57,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do stanu z końca 2003r. ich liczba zmniejszyła się o 10089 osób tj. 7,6%. Wzrósł natomiast udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych z 53,3% w końcu 2003r. do 57,7% w końcu 2005r.

Liczba bezrobotnych **mężczyzn** ukształtowała się na poziomie 89409 osób i w odniesieniu do końca 2003r. było to mniej o 26360 osób, tj. 22,8%.

W ewidencji urzędów pracy województwa wielkopolskiego zanotowano niższą o 13380 osób liczbę bezrobotnych **z prawem do zasiłku**. W końcu grudnia 2005r. do pobierania zasiłku uprawnionych było 29720 tj. 14,1% ogółu bezrobotnych (w końcu 2003r. 17,4%).

Według stanu z końca 2005r. udział osób młodych **do 25 roku życia** w ogóle bezrobocia wyniósł 25,6%, co stanowiło liczbę 54098 osób, w tym 30810 kobiet. W odniesieniu do końca 2003r. bezrobocie w tej kategorii zmniejszyło się o 19240 osób, tj. 26,2%.

W grudniu 2005r. w porównaniu z analogicznym okresem sprzed dwóch lat odnotowano spadek bezrobotnych **zamieszkałych na wsi** o 15640 osób, tj. 13,8%. Populacja bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie wyniosła 97326 osób. Bezrobotni w tej kategorii stanowili 46,0% (w końcu 2003r. 45,6%) ogółu bezrobotnych.

Spośród 168249 osób poprzednio pracujących w końcu grudnia 2005r. zarejestrowanych było 11995 osób **zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy**, tj. o 6824 osoby mniej niż w końcu 2003r. Z tego 32,2% posiada prawo do pobierania zasiłku..

W okresie od stycznia do grudnia 2005r. 59 zakładów zgłosiło zamiar zwolnienia 3505 pracowników (w 2003r. 193 zakłady – 7912 osób).

➤ Nowe rejestracje i wyłączenia z ewidencji

W roku 2005 powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego zarejestrowały łącznie 241428 osób, tj. o 18750 więcej niż w roku 2003. Wyłączono z ewidencji 262259 osób co stanowiło spadek o 38212 osob.

Podstawowym powodem wyłączenia z ewidencji było:

- podjęcie pracy przez 126790 osób (8169 więcej niż w 2003r),
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy przez 80401 osób (14812 więcej niż w 2003r.)
- rozpoczęcie szkolenia, stażu oraz przygotowania zawodowego w miejscu pracy przez 32043 osoby (o 11323 więcej niż w 2003r.).

➤ Struktura bezrobocia

Charakterystyka bezrobotnych **według kategorii wiekowych** w końcu 2005r.:

- w wieku 18-24 lata zarejestrowanych było 54096 osób, stanowiąc 25,6% ogółu bezrobotnych (w porównaniu do 2003r. udział procentowy zmniejszył się o 4,0 punktu),

- w wieku 25-34 lata stan ukształtował się na poziomie 59468 osób, co stanowiło 28,1% ogółu bezrobotnych (w porównaniu do 2003r. udział procentowy zmalał o 0,1 punktu),

- w przedziale 35-44 lata liczba bezrobotnych wyniosła 42010 osób, stanowiąc 19,9% ogółu bezrobotnych (w porównaniu do 2003r. udział procentowy zmniejszył się o 1,1 punktu),

- udział osób w wieku 45-54 lata wyniósł 22,1% ogólnej liczby, tj. 46756 osób, (w porównaniu do 2003r. udział procentowy wzrósł o 3,1 punktu),

- najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni w wieku powyżej 55 roku życia 4,3%, tj. 9090 osób (w porównaniu do 2003r. udział procentowy wzrósł o 2,1 punktu).

Pod względem **poziomu wykształcenia** najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem:

- zasadniczym zawodowym 74802 osoby tj. 35,4% ogółu – spadek w odniesieniu do 2003r. o 3,9 punktu,

- gimnazjalnym i poniżej 65406 osób tj. 30,9% ogółu – odsetek w odniesieniu do 2003r. nie uległ zmianie.

**Porównanie liczby bezrobotnych według poziomu wykształcenia
w latach 2003 i 2005r.**

Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2005		Procentowy wzrost/spadek liczby bezrobotnych (kol. 4/2)	Wzrost/spadek odsetka (kol. 5-3)
	Liczba bezrobotnych	odsetek	Liczba bezrobotnych	odsetek		
1	2	3	4	5	6	7
Wyższe	8 942	3,6	10 099	4,8	12,9	1,2
Policealne i średnie zawodowe	51 166	20,7	46 665	22,1	-8,8	1,4
Średnie ogólnokształcące	13 638	5,5	14 448	6,8	5,9	1,3
Zasadnicze zawodowe	97 487	39,3	74 802	35,4	-23,3	-3,9
Gimnazjalne i poniżej	76 636	30,9	65 406	30,9	-14,7	0,0

W końcu 2005r. w urzędach pracy województwa wielkopolskiego pozostawały 99883 osoby pozostające bez zatrudnienia **ponad 12 m-cy** (w tym 67053 osoby powyżej 24 m-ce). Stanowili oni 47,2% ogółu bezrobotnych wobec 49,9% w grudniu 2003r.

➤ **Oferty i podjęcia pracy**

W roku 2005 wpłynęło ogółem do powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego 77490 ofert pracy, czyli o 10777, tj. 16,2% więcej niż w 2003 roku, z czego:

- 12353 to propozycje zorganizowania stażu,
- 6046 dotyczyło przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- 3446 ofert zostało skierowanych do absolwentów szkół,
- 2004 to propozycje pracy dla osób niepełnosprawnych.

Spośród złożonych ofert 32,7% dotyczyło pracy subsydiowanej (w 2003r. 45,8%). Większość ofert pracy 82,9% (64246) pochodziło z jednostek sektora prywatnego.

ZADANIA NA RZECZ ZATRUDNIENIA

1. Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo

Realizacja powyższego zadania w roku ubiegłym miała głównie na celu zwiększenie poziomu zatrudnienia osób biernych zawodowo oraz rozwój i doskonalenie jakości usług świadczonych przez instytucje działające na rynku pracy. W trakcie realizacji starano się dostosować aktywną politykę rynku pracy do jego potrzeb, a zwłaszcza do możliwości i umiejętności osób pozostających bez pracy oraz biernych zawodowo. Dążono do zapewnienia uczestnikom rynku pracy kompleksowej pomocy poprzez uzupełnianie się usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia oraz pozostałe instytucje rynku pracy.

1.1 Aktywizacja zawodowa młodzieży

W ramach aktywizacji zawodowej młodzieży głównym celem było zwiększenie zatrudnienia wśród ludzi młodych, będących w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Ludzie młodzi, zwłaszcza z małych miast i wsi, mają utrudniony start na współczesnym rynku pracy, głównie z powodu braku doświadczenia zawodowego oraz braku wiedzy na temat form pomocy, z jakich mogą korzystać osoby bezrobotne. Głównie z myślą o młodych oraz długotrwale bezrobotnych osobach mających utrudniony dostęp do ofert pracy oraz możliwości korzystania z pomocy oferowanej przez instytucje rynku pracy osobom bezrobotnym, Ministerstwo Gospodarki i Pracy w 2005 roku podjęło decyzję o realizacji kolejnej edycji grantów na tworzenie i rozwój gminnych centrów informacji oraz o udzieleniu grantów szkołom wyższym i organizacjom studenckim na rozwój działalności biur karier w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.

Celem konkursu na tworzenie lub rozwój działalności gminnych centrów informacji było wyrównanie dysproporcji w dostępie do nowych technologii i zapewnienie mieszkańcom mniejszych miejscowości i terenów wiejskich dostępu do informacji z zakresu rynku pracy, podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

W ramach przyznanego grantu na tworzenie gminnych centrów informacji środki finansowe mogły zostać przeznaczone na wyposażenie tworzonych GCI w podstawowy sprzęt do prowadzenia działalności, szkolenia pracowników i wolontariuszy do obsługi GCI, publikacje i materiały informacyjne dotyczące rynku pracy dla pracowników i klientów GCI oraz na utworzenie komputerowej bazy informacji o rynku pracy, tzw. „kiosku z pracą”.

Środki finansowe przeznaczone na rozwój działalności GCI mogły zostać przeznaczone na warsztaty szkoleniowe dla absolwentów w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, projekty promujące samozatrudnienie lub aktywne poszukiwanie pracy, organizację targów i giełd pracy, programy wspomagające działania aktywizacyjne wśród osób korzystających z usług GCI oraz zakup materiałów eksploatacyjnych do sprzętu zakupionego w ramach grantów przyznanych w I i II edycji konkursów na tworzenie GCI.

Natomiast celem konkursu na rozwój działalności biur karier było wsparcie funkcjonowania biur karier w zakresie prowadzenia różnych form poszukiwania pracy dla przyszłych i aktualnych absolwentów wyższych uczelni. W ramach grantu środki finansowe można było przeznaczyć na opracowanie i realizację, warsztatów szkoleniowych w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, akcji informacyjnej promującej samozatrudnienie, na przygotowanie i upowszechnienie na stronie internetowej materiałów informacyjno-szkoleniowych związanych z podejmowaniem własnej działalności gospodarczej, warsztaty szkoleniowe z zakresu techniki aktywnego poszukiwania pracy oraz na organizację targów pracy.

W ramach konkursu przeprowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, przyznano granty na utworzenie 8 nowych GCI, rozwój 16 istniejących już GCI oraz 10 grantów na rozwój BK.

Aby zwiększyć zatrudnienie wśród ludzi młodych i przyczynić się do zwiększenia ich świadomości o współczesnym rynku pracy, w ubiegłym roku kontynuowana była współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu z biurami karier. W ramach tej współpracy podpisano porozumienia z kolejnymi dwoma biurami karier, a mianowicie z Biurem Karier Wyższej Szkoły Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu oraz Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu. Obecnie Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu współpracuje z 19 biurami, na 20 działających na terenie całej Wielkopolski. Ponadto WUP zorganizował szkolenie dla pracowników biur karier z zakresu obsługi bezrobotnych osób niepełnosprawnych oraz szkolenie związane z podejmowaniem działalności gospodarczej przez grupę bezrobotnych do 25 roku życia, na którym przekazano informacje na temat programu „Pierwsza Praca – Pierwszy Biznes”. Do uczestnictwa w szkoleniu zaproszono przedstawicieli biur, które podpisały z Urzędem umowę o współpracy. Ponadto pracownicy WUP brali udział w targach pracy zorganizowanych przez BK, gdzie pomagali studentom i absolwentom w nabywaniu nowej wiedzy i umiejętności z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy, samozatrudnienia oraz aktywnego poruszania się na rynku pracy.

BK prowadziły przede wszystkim zadania z zakresu doradztwa zawodowego, szkoleń, gromadzenia i udostępniania informacji o rynku pracy, a także zajmowały się pośrednictwem pracy.

W celu identyfikacji potrzeb i trudności młodych ludzi na rynku pracy, w roku ubiegłym przeprowadzono badanie ankietowe wśród tej grupy osób bezrobotnych. Do realizacji działania włączono powiatowe urzędy pracy z terenu Wielkopolski oraz biura karier. Wyniki badania opublikowane zostały w przygotowywanej, przy udziale KO, „Ocenie sytuacji absolwentów szkół ponadpodstawowych rocznik 2003/2004 województwa wielkopolskiego na rynku pracy”. Ocena wskazuje zawody, w jakich młodzi ludzie się kształcą oraz przedstawia ich sytuację po zakończeniu nauki i wejściu na rynek pracy. Analiza sytuacji absolwentów pomaga lepiej zaplanować zmiany w programach nauczania szkół ponadpodstawowych oraz podjąć działania aktywizujące w powiatach gdzie występuje największy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych młodych ludzi.

Ponadto w celu określenia problemów i potrzeb młodych ludzi na rynku pracy WUP opracował „Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych w województwie wielkopolskim”. Publikacja ta ma pomóc w dostosowaniu kształcenia zawodowego do potrzeb wielkopolskiego rynku pracy oraz w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnych rynkach pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu podjął również działania mające na celu promocję samozatrudnienia, przede wszystkim jednak skupiono się na upowszechnianiu wiedzy na temat programu „Pierwsza Praca – Pierwszy Biznes”. W tym celu rozpowszechniano ulotki oraz przedstawiano program na szkoleniach i w opracowaniach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu. Informacje o programie zamieszczone zostały także na stronie internetowej WUP. W sierpniu 2005 r. w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile odbył się cykl konferencji poświęconych Programowi. Spotkania te miały na celu zwiększenie zainteresowania tym Programem wśród młodych bezrobotnych, którzy poprzez rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy w przyszłości. Położono również szczególny nacisk na podnoszenie wiedzy i umiejętności młodych ludzi na temat prowadzenia własnej działalności gospodarczej. WUP w Poznaniu przeprowadził szkolenie dla wybranych pracowników Oddziałów Zamiejscowych WUP oraz PUP mających pomagać potencjalnym beneficjentom programu „Pierwszy Biznes” w zakładaniu i prowadzeniu własnych firm.

W ramach aktywizacji zawodowej młodzieży Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Poznaniu opracowało i przeprowadziło nowy program zajęć warsztatowych dla absolwentów pn.: „Jak być skutecznym w poszukiwaniu pierwszej pracy?”. W trakcie warsztatów zajmowano się takimi zagadnieniami jak: formułowanie dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacja i komunikacja niewerbalna, asertywność, pozytywne myślenie, oczekiwania pracodawców.

Ponadto, aby pomóc młodzieży do 26 roku życia, wprowadzono nową formę warsztatową pn.: „Jak skutecznie działać?”. Na bieżąco przeprowadzano zajęcia informacyjne i warsztatowe dla młodzieży szkół gimnazjalnych i średnich z zakresu poruszania się po rynku pracy oraz określania predyspozycji zawodowych metodą Hollanda, a także zajęcia informacyjne i warsztatowe dla studentów, w trakcie których uwzględniano między innymi takie zagadnienia, jak: charakterystyka lokalnego rynku pracy, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, program Pierwsza Praca. Podczas spotkań informacyjnych i aktywizujących przekazywano informacje dotyczące wolontariatu.

W pracy doradczej z młodzieżą skupiano się na konstruowaniu indywidualnych planów działania, uwzględniano nie tylko wybór zawodu, ale również możliwości zdobycia praktycznych umiejętności w trakcie nauki i szanse na znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy po ukończeniu szkoły oraz akcentowano konieczność bycia aktywnym i otwartym na zdobywanie nowych umiejętności również w okresie zatrudnienia.

Dla młodzieży z mniejszych miejscowości, która ma utrudniony dostęp do zasobów i usług poradnictwa zawodowego, organizowano wyjazdowe sesje zajęć informacyjnych i doradczych.

WUP uczestniczył w IX edycji Targów Edukacyjnych w Poznaniu, w I Pilskich Targach Edukacyjnych oraz w Targach Pracy w Wyższej Szkole Zarządzania i Rachunkowości w Poznaniu, gdzie przedstawiono prezentacje na temat możliwości podejmowania pracy za granicą.

Ponadto WUP uczestniczył w Targach Pracy organizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Pile – 22 października 2005 oraz w Targach Pracy organizowanych przez Wyższą Szkołę Biznesu – 20 października 2005

W CiPKZ WUP na bieżąco uzupełniany jest zbiór informacji o zawodach przyszłości i możliwościach kształcenia na lokalnym rynku pracy. Na stronę internetową WUP w Poznaniu wprowadzono cykl artykułów pn. „Przewodnik dla młodzieży – praktyczne porady, przydatne wskazówki” (np. „Co dalej po szkole średniej?”, „Jak zdobyć doświadczenie zawodowe w trakcie nauki?”)

W ciągu ubiegłego roku zintensyfikowano działania z zakresu pośrednictwa pracy (w tym dla młodzieży) poprzez pozyskiwanie nowych pracodawców oraz utrzymywano kontakty z pracodawcami, którzy wcześniej korzystali z usług Centrum. Kontakty z pracodawcami nawiązywano bezpośrednio, np. podczas Targów Pracy, a także telefoniczne, listownie i poprzez internet. Wymieniano informacje o ofertach pracy z powiatowymi urzędami pracy i niepublicznymi agencjami pośrednictwa pracy.

W dniach od 22-23 września 2005 roku zorganizowano szkolenie dla pośredników pracy z powiatowych urzędów pracy i oddziałów zamiejscowych WUP na temat: „Komunikacja i negocjacja w pośrednictwie pracy”.

W IV kwartale 2005 roku CiPKZ WUP zorganizowało także bezpłatne zajęcia informacyjne dla absolwentów dotyczące programu „Pierwsza Praca – Pierwszy Biznes”.

W ramach aktywizacji zawodowej młodzieży Wydział Funduszy Przedakcesyjnych i strukturalnych WUP w Poznaniu kontynuował wdrażanie Działań 1.2 „Perspektywy dla młodzieży” w ramach Priorytetu I „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej” Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie w ramach Priorytetu II „Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

W ramach Działania 1.2 SPO RZL schemat „b” zakończono realizację konkursu otwartego w roku 2004. Przyjęto 24 wnioski. Pozytywnie zaopiniowano 11 projektów przekazanych pod obrady Komisji Oceny Projektów. Odbyły się dwa posiedzenia KOP, których wynikiem było podpisanie 9 umów. Dla Działania 1.2 podpisano umowy o łącznej wartości dofinansowania 1958777,18 zł. W ten sposób wykorzystano 99,9% środków przekazanych przez ówczesne Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

Dnia 31 marca 2005 r. WUP w Poznaniu ogłosił konkurs w ramach Działania 1.2 SPO RZL schemat „a”, którego realizacja trwała do 6 grudnia 2005 roku. Do 18 października przyjęto 58 wniosków, z których 33 przekazano pod obrady KOP. Odbyły się cztery posiedzenia komisji, na których przyjęto do dofinansowania 32 projekty. Do dnia 31 grudnia 2005 r. podpisano umowy o łącznej wartości:

- 15079429,76 zł dla Działania 1.2 (wykorzystano 100% środków z alokacji na 2005 r.),
- 4510692,55 zł dla Działania 1.2 (wykorzystano 100% środków z alokacji na 2006 r.).

Podczas realizacji konkursu w ramach ZPORR ogłoszonego 28 lutego 2005., a zakończonego 12 lipca dla Działania 2.1, łącznie pod obrady KOP przekazano 54 wnioski z Działania 2.1. Do dnia 31 grudnia 2005 roku podpisano umowy o łącznej wartości:

- 23170713,71 zł dla Działania 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie” (wykorzystano 100% środków z alokacji na lata 2004-2005 – nie wykorzystano 10,02 zł).

Zadania w zakresie aktywizacji zawodowej młodzieży realizowały również jednostki organizacyjne Wielkopolskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy, w ramach projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich Działania 1.5 „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wspieranie grup szczególnego ryzyka”, schemat b „Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym”. Była to II edycja projektu: „Twoja Wiedza - Twój Sukces” pt. „Edukacja kluczem do przyszłości”, którego realizacja została zakończona dnia 30 grudnia 2005 roku.

Podstawowym zadaniem tego projektu była integracja społeczna i zawodowa młodzieży z grup zagrożonych niedostosowaniem społecznym w celu:

- powrotu do systemu edukacyjnego młodzieży, która przerwała naukę;
- zdobycia przez uczestników projektu zawodu zgodnego z ich predyspozycjami i potrzebami rynku pracy;
- rozwoju podstawowych sprawności w zakresie funkcjonowania w społeczeństwie (zasad właściwego zachowania, akceptowania norm społecznych, komunikacji, tolerancji, rozwiązywania konfliktów itp.);
- wsparcia młodzieży w pokonywaniu barier psychologicznych, emocjonalnych i środowiskowych utrudniających samorealizację życiową;
- wyposażenia młodzieży w podstawowe umiejętności i wiedzę wymaganą na współczesnym rynku pracy (obsługa komputera, języki obce, podstawy przedsiębiorczości);
- nabycia, przez uczestników programu, umiejętności poruszania się po rynku pracy.

Program realizowany był w dwóch blokach tematycznych, „Kształcenie” i „Wychowanie”. Bloki zawierały osiem modułów realizacyjnych:

1. „Kształcenie” - moduły: lingwistyczny, informatyczny, rynku pracy, zawodowy;
2. „Wychowanie” - moduły integracyjny, psychoterapeutyczny, edukacyjno- społeczny.

Na terenie województwa wielkopolskiego w programie uczestniczyło 800 osób w wieku od 15 do 25 lat, w tym:

- osoby w wieku 15-18 lat, pochodzące z rodzin i środowisk dysfunkcyjnych, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej 280;
- osoby w wieku 18-25 lat, które nie uczą się i nie pracują 220;
- osoby uczące się w szkołach lub formach pozaszkolnych, objęte opieką OHP z uwagi na fakt zaniedbywania bądź niezrealizowania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki 300.

Program realizowało 11 jednostek organizacyjnych OHP:

- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-1 w Kaliszu,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-2 w Krotoszynie,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-3 w Koninie,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-18 w Turku,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-21 w Kościanie,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-23 w Lesznie,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-28w Próchnowie,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-45 w Poznaniu,
- Ośrodek Szkolenia i Wychowania 15-3 w Szamocinie,
- Ośrodek Szkolenia i Wychowania 15-4 w Niechanowie
- Centrum Kształcenia i Wychowania w Pleszewie

Przewidywane w „Planie Działania na Rzecz Zatrudnienia” projekty w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich Działania 1.2 „Perspektywy dla młodzieży”, schemat b) „Promocja aktywności zawodowej młodzieży” pt.:

- „Być przedsiębiorcą”,
- „Co dalej?”,
- „Jak skutecznie dostać pracę,
- „Najtrudniejszy pierwszy krok”,
- „Zatrudnię wolontariusza”,

nie były podejmowane ze względu na większą ilość osób objętych realizacją:

- II edycji programu „Twoja Wiedza-Twój Sukces”;
- programem „Szansa 18-24 – Edukacja – Praca -Wychowanie”;
- programem „Szansa 18-24 – Droga do samodzielności”;
- programem „Aktywne wakacje z OHP”;
- programem „Równy start”.

Ponadto w ramach programu rządowego „Pierwsza Praca”, Wielkopolska Wojewódzka Komenda OHP przeprowadziła trzecią edycję konkursu dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych o uprawnieniach szkół publicznych w zakresie uzyskania grantu ówczesnego Ministra Gospodarki i Pracy na utworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery. Celem III edycji konkursu było udzielenie wsparcia w formie grantów na tworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery, które będą pomagały w wyrównywaniu szans edukacyjnych i zapewniały możliwości korzystania z technologii informacyjnej w uczeniu się i rozwiązywaniu problemów edukacyjno-zawodowych młodzieży będącej w trakcie nauki w szkołach oraz przygotowaniu jej do wejścia na rynek pracy.

Ogłoszenie konkursu nastąpiło w kwietniu 2005 roku. Wnioski złożyły 33 szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu województwa wielkopolskiego. Do oceny merytorycznej Wojewódzka Komisja Oceniająca WWKK OHP zakwalifikowała 14 wniosków. Przyznano dziesięć grantów dla dziesięciu szkół na kwotę 126025,00 zł. Z dniem 14 września 2005 roku szkoły zakończyły okres przygotowawczy w zakresie tworzenia Szkolnych Ośrodków Kariery, a od 15 września 2005 roku w województwie rozpoczęło działalność programową 10 kolejnych SzOK. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu brał udział w pracach Komisji przy podziale środków na tworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery.

Zgodnie z przyjętymi założeniami na terenie województwa działa aktualnie 25 Szkolnych Ośrodków Kariery utworzonych w ramach grantów.

Poza przyjętymi założeniami, związanymi z tworzeniem Szkolnych Ośrodków Kariery, podjęto przedsięwzięcia związane z budowaniem systemu współpracy pomiędzy Ochotniczymi Hufcami Pracy a szkołami, w zakresie tzw. „Platformy programowej OHP dla szkoły”.

Centra Edukacji i Pracy Młodzieży w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu opracowały programy działań regionalnych, mających na celu wypracowanie form i metod pracy ze szkołami, integrację środowiska doradców zawodowych, wymianę doświadczeń oraz upowszechnianie usług poradnictwa zawodowego:

1. „Żegnamy wakacje – wracamy do szkoły – aktywnie budujemy swoją przyszłość zawodową”;
2. „Z SzOKiem i MCIZem rosną Twoje szanse zawodowe”;
3. „Moja przyszłość – moja kariera”;
4. „MCIZ i SzOK to dobry pierwszy krok, by budować karierę”.

Podczas realizacji wyżej wymienionych. programów zorganizowano:

- festyny rekreacyjno – informacyjne dla młodzieży szkolonej;

- cykl warsztatów i zajęć z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego;
- giełdy informacji zawodowej;
- oraz konkursy zawodoznawcze;

w Przygodzicach, Godzieszach Wielkich, Malanowie, Śmiglu i Śremie, Wolsztynie, Lesznie, Murowanej Goślinie, Poznaniu

Na każdą z takich imprez przybyło grono zaproszonych gości – kadry pedagogicznej, przedstawicieli samorządów i instytucji zajmujących się poradnictwem zawodowym oraz przeciwdziałaniem bezrobociu.

Ponadto Centra Edukacji i Pracy Młodzieży zorganizowały konferencje poświęcone problematyce edukacji i rynku pracy, w których uczestniczyli doradcy zawodowi, pedagodzy, dyrektorzy szkół, przedstawiciele urzędów pracy, zakładów doskonalenia zawodowego oraz lokalnych mediów.

Podsumowaniem ww. działań była przygotowana przez Wielkopolską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy konferencja wojewódzka „Forum realizacyjne MCIZ i SzOK – doskonalenie metod pracy doradcy zawodowego”. Konferencja odbyła się 9 grudnia w Poznaniu, uczestniczyli w niej doradcy zawodowi ze Szkolnych Ośrodków Kariery, kadra OHP oraz zaproszeni goście. Podczas konferencji omówiono stan realizacji programów, realizowanych przez poszczególne Centra Edukacji i Pracy Młodzieży oraz powołano „Wojewódzkie Forum Realizacyjne- Platformy programowej OHP dla szkoły”.

Ponadto podjęto realizację zadania w zakresie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, samozatrudnienia i doradztwa zawodowego w ramach Ochotniczych Hufców Pracy. Realizację zadania prowadziły Centra Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w: Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile, Poznaniu, w oparciu o dotychczasowe formy działania (Kluby Pracy) jak i poprzez utworzone w roku 2004 Mobilne Centra Informacji Zawodowej.

Do dnia 31.12.2005 roku w formach aktywizujących z zakresu aktywnego poszukiwania zatrudnienia i doradztwa zawodowego, udział wzięła następująca ilość młodzieży w wieku od 13 do 25 lat:

1. w ramach działalności Klubów Pracy:
  - a) warsztaty aktywnych metod poszukiwania pracy 3185 osób;
  - b) porady indywidualne 5193 osoby;
2. w ramach krótkoterminowego zatrudnienia młodzieży uczącej się:
  - a) warsztaty aktywnych metod poszukiwania pracy 7114 osób;
  - b) porady indywidualne 3850 osób.

Centra Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w: Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu realizowały program OHP w zakresie aktywnego pośrednictwa pracy, poprzez Młodzieżowe Biura Pracy. MBP prowadziły i prowadzą następujące formy:

- pośrednictwo pracy dla młodzieży;
- poszukiwanie i gromadzenie ofert pracy stałej i krótkoterminowej;
- prowadzenie „Banku informacji” o zawodach, warunkach pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie informacji o możliwościach uczestnictwa w szkoleniach zawodowych.

Do 31 grudnia 2005 roku z wyżej wymienionych form działalności Młodzieżowych Biur Pracy OHP skorzystało 3700 osób.

Zgodnie z przyjętymi założeniami 23 jednostki organizacyjne Wielkopolskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy w Poznaniu, (w tym: 12 Środowiskowych Hufców Pracy, 8 Hufców Pracy, 3 Ośrodki Szkolenia i Wychowania) zapewniały przygotowanie zawodowe w formie przyuczenia do wykonywania pracy oraz nauki zawodu lub uzupełnienia wykształcenia ogólnego dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i środowisk patologicznych.

W roku 2005 kształcenie zawodowe odbywało się w przeważającej części w następujących zawodach: kucharz małej gastronomii, sprzedawca, ogrodnik, murarz, malarz-tapeciarz, lakiernik, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, cukiernik, piekarz, rzeźnik – wędliniarz, stolarz, krawiec, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, przedstawiciel handlowy z prawem jazdy, pracownik ochrony osób i mienia, kosmetyczka.

Nauką i pracą w ramach OHP w Wielkopolsce objęto 3861 młodych osób (średnia roczna za 2005 rok). Do 31 grudnia 2005 roku:

- jednostki organizacyjne WWK OHP programem tym objęły 3654 młodych osób;
- Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Pleszewie¹ 207 osób.

Uczestnicy OHP którzy ukończyli:	Razem w Wielkopolsce	w tym jednostki WWK OHP	w tym CKiW OHP w Pleszewie
- przyuczenie do wykonywania określonej pracy;	663	614	49
- naukę zawodu	635	610	25

¹ CKiW jest jednostką niepodlegającą organizacyjnie komendom wojewódzkim OHP; w kraju istnieje 10 CKiW, z czego jedno w województwie wielkopolskim, w Pleszewie

absolwentów	1 298	1 224	74
Ilość osób, które:	Razem w Wielkopolsce	w tym jednostki WWK OHP	w tym CKiW OHP w Pleszewie
Uzyskały pozytywne wyniki egzaminów (razem przyuczenie i nauka zawodu)	1 038	964	74
Potencjalnie znajdują pracę	630	610	20

W ramach aktywizacji zawodowej młodzieży Kuratorium Oświaty w Poznaniu dokonało corocznej analizy kierunków kształcenia i rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2005/2006, w wyniku rekrutacji przeprowadzonej przez KO, naukę w Wielkopolsce rozpoczęło 50379 uczniów, z czego 19535 uczniów (38,8%) rozpoczęło naukę w liceach ogólnokształcących, 5155 uczniów (10,2%) w liceach profilowanych, 16158 uczniów (32,1%) w technikach oraz 9531 uczniów (18,9%) w zasadniczych szkołach zawodowych.

1.2 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

W roku ubiegłym osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy znalazły się pod szczególną opieką służb zatrudnienia i instytucji rynku pracy. Biorąc pod uwagę ich ciężką sytuację na rynku pracy oraz tzw. „wyuczoną bezradność” bezrobotnych, działania nakierowano na tę grupę osób.

W celu identyfikacji potrzeb i trudności długotrwale bezrobotnych, przeprowadzone zostało wśród nich badanie ankietowe. Do realizacji tego zadania włączono powiatowe urzędy pracy. Wyniki ankiet ujęte zostały w przygotowanym przez WUP opracowaniu dotyczącym sytuacji osób długotrwale bezrobotnych w Wielkopolsce w latach 2000-2004 pt. „Długotrwale bezrobotni na wielkopolskim rynku pracy”. W opracowaniu przedstawiono charakterystykę osób długotrwale bezrobotnych oraz tendencje występujące wśród tej grupy na wielkopolskim rynku pracy. Przedstawione zostały także problemy, jakie muszą pokonywać osoby pozostające przez długi czas bez zatrudnienia w celu znalezienia odpowiedniej pracy oraz wykazane umiejętności których im brakuje, by efektywnie poruszać się na rynku pracy. Na podstawie przeprowadzonych analiz wskazano zakres działań, jakie należy podejmować na rzecz tej grupy bezrobotnych oraz jakie działania aktywizujące trzeba podjąć w powiatach o największym odsetku zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych.

Pomocne w walce z długotrwałym bezrobociem są także gminne centra informacji, które często w pierwszej kolejności obsługują takie osoby i utrzymują z nimi stały kontakt na terenie gminy. Aby wesprzeć sieć GCI w walce z tym zjawiskiem, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował w grudniu 2005 roku spotkanie przedstawicieli Gminnych Centrów Informacji z Wielkopolski. Celem spotkania było przedstawienie pracownikom GCI szczegółowych informacji na temat programu „Pierwsza Praca – Pierwszy Biznes” z uwzględnieniem środków pozyskanych przez województwo wielkopolskie na realizację tego programu oraz rodzajów podejmowanej działalności w województwie.

Zaprezentowany został również Program Partnerstwa Lokalnego wdrażany w województwie wielkopolskim przez Partnerów Programu, jakimi są instytucje rynku pracy, urzędy oraz związki zawodowe. Szczegółowo przedstawiono moduły programu, pokazując uczestnikom spotkania, w jaki sposób mogą oni wpisać działania GCI w założenia Partnerstwa Lokalnego. Ponadto część spotkania poświęcono na przekazanie tzw. „dobrych praktyk”, czyli działań w obszarze lokalnego rynku pracy, które warto powielać ze względu na pozytywne efekty wśród społeczności lokalnych. W czasie szkolenia podjęto także dyskusję o działalności poszczególnych centrów oraz problemów, z jakimi spotykają się pracownicy GCI w codziennej pracy.

Najważniejszym działaniem Samorządu Województwa Wielkopolskiego było zorganizowanie programów aktywizacji dla osób długotrwale bezrobotnych. Programy „Rowy” i „Lepsza droga” pozwoliły na wykonanie prac na rzecz społeczności lokalnych oraz na uzyskanie środków finansowych na utrzymanie najuboższym, a ponadto miały wpływ na ograniczenie marginalizacji społecznej osób długotrwale bezrobotnych i ich powrót do czynnego życia zawodowego (szerzej punkt 5.1).

W ramach przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia, WUP opracował i przeprowadził nowy program zajęć warsztatowych pn.: „Dlaczego nie mogę znaleźć pracy?” dla osób długotrwale bezrobotnych i po 45 roku życia. Na bieżąco zajmowano się działaniami profilaktycznymi mającymi na celu zapobieganie powstawaniu długotrwałego bezrobocia w trakcie indywidualnych i grupowych działań doradczych, a także poprzez przygotowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowej, np. o kształceniu ustawicznym. Dokonano analizy działalności Klubów Pracy na terenie województwa wielkopolskiego za rok 2004 oraz zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na Liderów Klubów Pracy zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy w województwie wielkopolskim.

Na bieżąco uaktualniano wykaz firm znajdujących się w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych w celu zapewnienia osobom bezrobotnym dostępu do rzetelnej i aktualnej informacji na temat oferty szkoleń w regionie.

WUP uczestniczył w przedsięwzięciu „Dzień Dobry Wielkopolsko” w Krajence i Lipce, dzięki czemu osoby mające utrudniony dostęp do zasobów i usług poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy mogły zapoznać się z ofertą pomocy w tym zakresie realizowaną przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

W IV kwartale 2005 roku zorganizowano dwa rodzaje spotkań dla osób bezrobotnych, mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych przydatnych na rynku pracy: z zakresu języka angielskiego, które prowadziła osoba bezrobotna w ramach wolontariatu oraz z zakresu obsługi komputera pn. „Nie bój się myszy ani klawiszy”.

W ramach przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia Wydział Funduszy Przedakcesyjnych i Strukturalnych WUP w Poznaniu kontynuował wdrażanie Działania 1.3 SPO RZL „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”. W ramach Działania 1.3 SPO RZL schemat „b” zakończono realizację konkursu, który został otwarty w 2004 roku. Przyjęto 18 wniosków, pozytywnie zaopiniowano 5 projektów, które zostały przekazane pod obrady Komisji Oceny Projektów. Przeprowadzono dwa posiedzenia KOP, co w efekcie pozwoliło na podpisanie 4 umów. Dla Działania 1.3 podpisano umowy o łącznej wartości 1305853 zł, co pozwoliło na 100% wykorzystanie dostępnych funduszy przekazanych przez ówczesne Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

Dnia 31 marca 2005 r. WUP w Poznaniu ogłosił konkurs w ramach Działania 1.3 SPO RZL schemat „a”, którego realizacja trwała do 6 grudnia 2005 roku. Ogółem przyjęto 58 wniosków, z których 33 przekazano pod obrady KOP. Odbyły się cztery posiedzenia komisji, na których przyjęto do dofinansowania 32 projekty. Do dnia 31 grudnia 2005 r. podpisano umowy o łącznej wartości:

- 10052973,53 zł dla Działania 1.3 (wykorzystano 100% środków z alokacji na 2005 rok),
- 2976589,59 zł dla Działania 1.3 (wykorzystano 100% środków z alokacji na 2006 rok).

Działania mające na celu przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu podejmowane były także przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej, który podjął decyzję o przeszkoleniu rejonowych pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej w zakresie kontraktu socjalnego.

ROPS w ramach szkoleń i doskonalenia umiejętności zawodowych zorganizował warsztaty dla 231 rejonowych pracowników socjalnych ze 188 gmin województwa wielkopolskiego. Program szkolenia obejmował 25 godzin szkoleniowych metodą warsztatową, w grupach 20-25 osobowych. Jednodniowe warsztaty (w Pile, Poznaniu, Lesznie, Kaliszu, Koninie) z zakresu kontraktu socjalnego zorganizowano również dla dyrektorów i kierowników wszystkich 226 ośrodków pomocy społecznej w województwie wielkopolskim. Celem szkolenia było nabycie umiejętności zawierania kontraktów socjalnych. Warsztaty przeprowadzili wykładowcy Szkoły Policealnej Pracowników Służb Społecznych w Poznaniu im. Miry Modzelewskiej.

1.3 Doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy

W ramach doskonalenia i rozwoju instrumentów i instytucji rynku pracy WUP prowadził Rejestr Instytucji Szkoleniowych. Na dzień 31 grudnia 2005 roku rozpatrzono 435 wniosków instytucji szkoleniowych, z czego 429 uzyskało wpis do rejestru.

Rozpoczęto także wdrażanie prac nad prowadzeniem Rejestru Agencji Zatrudnienia oraz przeprowadzono badania ankietowe pn. „Kim są osoby wyjeżdżające do pracy za granicę w ramach ofert pracy będących w dyspozycji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu – motywy wyjazdu oraz wiedza o warunkach życia i pracy w kraju wyjazdu”.

Ponadto w ramach ww. działania KO w Poznaniu, dbając o poziom usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i ich dopasowanie do potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej, działając na podstawie rozporządzenia MENiS z dnia 20 grudnia 2003 roku w sprawie akredytacji placówek i ośrodków prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, przyznało 7 placówkom różnego rodzaju akredytacje na prowadzenie szkoleń i kursów.

1.4 Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego

W celu podniesienia jakości usług poradnictwa zawodowego w WUP podwyższano kwalifikacje doradców zawodowych w regionie poprzez ich udział w szkoleniach. Doradcy

zawodowi z WUP i PUP z województwa wielkopolskiego brali udział w szkoleniu z zakresu stosowania metody Hollanda. Ponadto zorganizowano szkolenie dla liderów Klubów Pracy z województwa wielkopolskiego oraz uzyskano dla wszystkich uprawnionych pracowników WUP licencje zawodowe nadawane przez Wojewodę Wielkopolskiego. Ponadto pracownicy WUP uczestniczyli w szkoleniu z zakresu stosowania nowej metody określania preferencji zawodowych wprowadzonej przez resort pracy - Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych (KZZ).

Dostępność i rzetelność informacji z zakresu poradnictwa zawodowego realizowano między innymi poprzez aktualizowanie strony internetowej WUP, na którą wprowadzono cykl artykułów pn. „Doradca zawodowy radzi” („Planowanie zmian a rozwój zawodowy”, „Przed rozmową kwalifikacyjną – jak korzystać z poradników dotyczących metod poszukiwania pracy.”), cykl artykułów pn. „Przewodnik dla młodzieży – praktyczne porady, przydatne wskazówki”, a także na bieżąco uaktualniano wykaz firm znajdujących się w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych i zaktualizowano informator o instytucjach wspierających przedsiębiorczość w województwie wielkopolskim oraz informator o szkołach kształcących i instytucjach wspomagających osoby niepełnosprawne.

Centra wyposażono w następujące informatory: „Studia w Europie – poradnik 2005/2006”, „Edukacja w Unii Europejskiej – poradnik”, „Praca w Europie – jak, gdzie i za ile?” oraz na bieżąco przygotowywano materiały informacyjne w postaci ulotek, np.: „Wolontariat za granicą”, „Studia w Europie”.

We wszystkich Centrach kontynuowano dotychczas prowadzone warsztaty i zajęcia informacyjne z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy i podejmowania decyzji zawodowych oraz wprowadzono następujące nowe formuły zajęć:

- „Jak skutecznie się porozumiewać – trening komunikacji interpersonalnej”, „Musimy rozmawiać” oraz w szczególności dla absolwentów różnych typów szkół „Jak skutecznie działać? i „Jak być skutecznym w poszukiwaniu pierwszej pracy?” ,
- zajęcia warsztatowe w oparciu o planowanie kariery zawodowej „Spadochron” ,
- zajęcia informacyjne: „Szukaj pracy za granicą już w Polsce” oraz warsztaty: „Zaplanuj jak zarządzać swoją karierą”,
- „Jak znaleźć pracę przez Internet?”.

Podwyższaniem jakości usług poradnictwa zawodowego zajmowała się także, zgodnie z założeniami, Wielkopolska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy. Rozpoczęła swoją działalność (organizowana od września 2004 przy pięciu Centrach Edukacji i Pracy Młodzieży w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu) sieć usług w

zakresie informacji i poradnictwa zawodowego dla młodzieży w postaci Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej OHP.

Działalność nowoczesnych Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej skupiała się na oferowaniu młodzieży wysokiej jakości doradztwa i informacji zawodowej - szczególnie w środowiskach, gdzie istnieją trudności w dostępie do informacji zawodowej, poprzez:

- oferowanie nowoczesnej, multimedialnej informacji: o zawodach, szkołach zawodowych, jednostkach szkolących, kursach,
- świadczenie usług dla młodzieży uczącej się oraz absolwentów, w zależności od różnego rodzaju sytuacji i trudności, w jakich się znajdują,
- udzielanie porad zarówno w formie stacjonarnej, jak i mobilnej z dojazdem do wszystkich zainteresowanych placówek,
- zastosowanie nowych narzędzi i metod informacji i poradnictwa zawodowego.

Działalność prowadzona była w trzech podstawowych formach: porady i informacje indywidualne, prowadzenie zajęć grupowych, udzielanie informacji zawodowych.

Mobilne Centra Informacji Zawodowej prowadziły działania w terenie, gdzie istnieje utrudniony dostęp do zasobów i usług poradnictwa zawodowego (na obszarach wiejskich, w małych miastach i gminach). 2-osobowe zespoły doradców zawodowych, wyposażone w sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne, narzędzia i bogate zasoby informacji zawodowej, dysponując samochodem, docierały do młodzieży, która ma najmniejszą możliwość korzystania z usług poradnictwa zawodowego w miejscu nauki lub zamieszkania.

Do dnia 31 grudnia 2005 roku z usług MCIZ skorzystało:

	Ogółem:	w tym: w sesjach wyjazdowych
- porady i informacje indywidualne:		
- młodzież ucząca się:	3549	2067
- młodzież bezrobotna	279	39
- informacje grupowe:		
-młodzież ucząca się:	10486	9504
- młodzież bezrobotna	102	42
- warsztaty:		
- młodzież ucząca się:	470	307
- młodzież bezrobotna	456	221

osób w wieku 13 – 25 lat.

W celu dalszego rozszerzenia usług poradnictwa zawodowego i objęcia nimi jeszcze większej grupy młodzieży, we wrześniu 2005 roku na terenie województwa wielkopolskiego utworzono dwa Młodzieżowe Centra Kariery (w Poznaniu i w Turku). Powstały one na bazie doświadczeń i programów realizowanych przez Mobilne Centra Informacji Zawodowej oraz inne jednostki OHP i będą realizować przede wszystkim następujące zagadnienia: informacja i poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, przedsiębiorczość.

Młodzieżowe Centra Kariery, wyposażone w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne, świadczą swoje usługi dla młodzieży uczącej się i bezrobotnej w wieku 15 - 25 lat, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży wywodzącej się ze środowisk patologicznych, o zmniejszonych szansach życiowych.

Do końca 2005 roku zrealizowano na zajęciach z młodzieżą gimnazjalną, ponadgimnazjalną, bezrobotną oraz uczestnikami OHP następujące tematy:

- „Mój potencjał - pierwszy krok do kariery”,
- „Przygotowanie do wejścia na rynek pracy - ocena własnych mocnych i słabych stron”,
- „Poznajemy zawody”,
- „Drogi poszukiwania pracy”,
- „Jak podjąć własną działalność gospodarczą”,
- „Mój zawód - środowisko pracy, warunki zatrudnienia w zawodzie, możliwości podwyższania kwalifikacji, praktyka zawodowa”.

Do końca 2005 roku z oferty MCK skorzystali:

Młodzież ucząca się i bezrobotna	
Porady indywidualne	56
Poradnictwo grupowe	108
Indywidualne informacje zawodowe	58
Grupowe informacje zawodowe	225
Razem:	447

1.5 Ograniczanie pułapek bierności i uzależnienia

Samorząd Województwa Wielkopolskiego uczestniczy od czerwca 2004 roku w Modelu Partnerstwa Lokalnego – programie skierowanym do osób i społeczności lokalnych w celu ich aktywizacji w pokonywaniu trudności wynikających z tempa zmian gospodarczych i

występujących problemów społecznych, w tym bezrobocia. WUP w Poznaniu, uczestnicząc w tym programie, działa w imieniu Samorządu Województwa. W 2005 roku, współdziałając z innymi instytucjami w powiatach i gminach, zaczęto realizować część założeń Modelu Partnerstwa Lokalnego. W dniach od 17-20 stycznia 2005 roku Starostwo Powiatowe w Poznaniu przeprowadziło wspólnie z Międzynarodowym Centrum Partnerstwa „Partners Network” szkolenie dla Specjalistów Lokalnego Ożywienia Gospodarczego z gmin powiatu poznańskiego.

Ponadto na terenie powiatu chodzieskiego przeprowadzono warsztaty Lokalnego Ożywienia Gospodarczego, których celem była aktywizacja społeczności lokalnych, na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy. Warsztaty były kontynuacją prac rozpoczętych w grudniu 2004 roku. Organizatorem ww. warsztatów było Starostwo Powiatowe oraz Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży, Urząd Miasta Chodzież, Urząd Gminy Budzyń, Urząd Miasta i Gminy Margonin oraz Urząd Miasta i Gminy Szamocin. W cyklu zorganizowanych warsztatów uczestniczyli lokalni przedsiębiorcy, samorząd gminny i powiatowy, organizacje gospodarcze, instytucje okołobiznesowe, instytucje doradcze, instytucje infrastruktury, organizacje pozarządowe, straż pożarna, policja, młodzież, osoby niepełnosprawne. W trakcie warsztatów wypracowano pięć projektów gospodarczych:

1. Stworzenie Grup Producentkich.
2. Powiatowe Centrum Informacji Gospodarczo-Kulturalno-Turystycznej.
3. Rozwój oraz promocja bazy turystycznej.
4. Zbieranie i sortowanie odpadów.
5. Utworzenie firm usługowo opiekuńczych.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, promując aktywną politykę społeczną, w tym dążenie do zmniejszenia dezaktywizującej roli transferów socjalnych otrzymywanych przez osoby bezrobotne, realizował w 2005 r. między innymi szkolenia kadry socjalnej. W ramach tych działań przeprowadzono warsztaty z zakresu kontraktu socjalnego.

ROPS przygotował projekt w ramach SPO RZL Działanie 1.5 „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka”. Projekt zakłada zorganizowanie specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny w celu podniesienia umiejętności zawodowych rejonowych pracowników socjalnych. Złożenie wniosku planuje się w lutym 2006 roku, natomiast ewentualna realizacja projektu planowana jest na 2006 i 2007 rok.

Oprócz szkoleń skierowanych do kadry socjalnej ROPS w 2005 r. podjął inne inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności lokalnych. Polegają one między innymi

na popularyzacji działalności organizacji pozarządowych oraz umacnianiu ich roli w organizowaniu lokalnych społeczności poprzez:

- kreowanie organizacji pozarządowych jako partnerów zdolnych do realizacji zadań w obszarze pomocy społecznej poprzez :
  - a) dofinansowanie 46 organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy na łączną kwotę 595 tys. zł w ramach otwartych konkursów ofert,
  - b) dofinansowanie ze środków PFRON 2 stowarzyszeń - Stowarzyszenia Pomocy Humanitarnej w Pile, Wielkopolskiego Stowarzyszenia na Rzecz Chorych Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Rehabilitacja” w Wągrowcu, które utworzyły placówki wsparcia, prowadzące rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych ,
- zorganizowanie 3 szkoleń dla 800 uczestników – wolontariuszy, dotyczące ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zasad funkcjonowania organizacji pozarządowych, w tym konieczności spełniania ściśle określonych kryteriów formalno-prawnych i finansowych, zasad ubiegania się o dotacje ze środków samorządu województwa,

Ponadto przeprowadzono prezentację dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych w ramach corocznie organizowanej wystawy w czasie trwania „POLAGRY” (październik 2005 r.) – zaprezentowano ok. 1000 prac przekazanych z 37 organizacji.

W ramach aktywnej polityki społecznej popularyzowano nowe formy wsparcia osób bezrobotnych poprzez :

- wydanie pozytywnej opinii dotyczącej utworzenia CIS przez Stowarzyszenie ROSE Regionalny Ośrodek Socjalno Edukacyjny „Dla Ludzi i Środowiska” w Chudobczycach, celem prowadzenia reintegracji społecznej osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu;

Na szkoleniu z organizacjami pozarządowymi, przekazano również informację popularyzującą ideę tworzenia CIS przez organizacje pozarządowe.

- popularyzację idei spółdzielni socjalnych i CIS, na szkoleniach z dyrektorami Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie przedstawiając:
  - a) realizowany w powiecie wrzesińskim projekt „Partnerstwo na rzecz rozwoju - Spółdzielnia Socjalna „UL” współfinansowanego ze środków EFS,
  - b) funkcjonowanie CIS w Koszalinie jako jednostki realizującej zadania z zakresu zatrudnienia socjalnego,

- przekazanie do wszystkich gmin informacji o możliwości tworzenia Klubów Integracji Społecznej (jednostek organizacyjnych o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym) w ramach konkursu ogłoszonego przez ówczesne Ministerstwo Polityki Społecznej,
- tworzenie kolejnych 156 nowych miejsc pracy, w tym 115 dla osób niepełnosprawnych, w ramach nowopowstałych 2 Zakładów Aktywności Zawodowej w Pile i w Żerkowie (powiat jarociński). W województwie wielkopolskim w tej nowej formie zatrudnienia od 2004 roku pracuje 315 osób (w tym 231 niepełnosprawnych) w ramach 5 zakładów aktywności zawodowej.
- udzielenie 3 pożyczek o łącznej wartości 500 tys. zł dla Zakładów Pracy Chronionej w Ostrowie Wlkp., Kole, Żelazkowie (powiat kaliski), ratując w ten sposób 62 miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych,
- zatrudnienie w ROPS 1 osoby po odbyciu stażu absolwenckiego.
- przyjmowanie bezrobotnych absolwentów na staże (w 2005 r. – 2 osoby).
- wdrażanie Programu Partnerstwa Lokalnego poprzez prowadzenie i uczestnictwo w Warsztatach Lokalnego Ożywienia Gospodarczego w Szamocinie w powiecie chodzieskim. W listopadzie i grudniu 2005 roku WUP w Poznaniu podjął działania zmierzające do ustalenia:
  - a) regulaminu funkcjonowania i współpracy Partnerów Programu Partnerstwa Lokalnego w Wielkopolsce
  - b) propozycji działań na 2006 r. w ramach Partnerstwa Lokalnego
  - c) form popularyzacji idei Modelu Partnerstwa Lokalnego w gminach i powiatach.

W ramach współpracy z zagranicą: z Wielką Brytanią (Hrabstwo Hampshire) i Włochami (Region Emilia Romana) prowadzone są prace zmierzające do opracowania programu „Opieka nad osobą starszą” dotyczącego kształcenia i rekrutacji opiekunów osób bezrobotnych – szczególnie kobiet z Wielkopolski, zdecydowanych na podjęcie pracy we wspomnianych regionach.

2. Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość

2.1 Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji

Działanie 2.3. „Wsparcie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje” w ramach Priorytetu II Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw jest w trakcie realizacji. Wnioski z terenu województwa wielkopolskiego przyjmuje i sprawdza pod względem formalnym Agencja Rozwoju Regionalnego z Konina, pełniąca rolę Regionalnej Instytucji Finansującej. W 2005 roku w terminach: do 25 lutego 2005r. wpłynęło 779 wniosków, a do wypłaty wsparcia zarekomendowano 56 projektów; do 20 maja 2005r. wpłynęło 422 wnioski, a do wypłaty wsparcia zarekomendowano 32 projekty; do 29 grudnia 2005 r. w ramach Działania 2.3 wpłynęło 378 wniosków.

2.2 Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające

Działanie 2.1. „Wsparcie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo” jest w trakcie realizacji. Wnioski z terenu województwa wielkopolskiego przyjmuje i sprawdza pod względem formalnym Agencja Rozwoju Regionalnego z Konina, pełniąca rolę Regionalnej Instytucji Finansującej.

W 2005 roku z województwa wielkopolskiego podpisano umowy: w terminie do 30 marca 2005r. z 39 beneficjentami na łączną kwotę dofinansowania 656275 zł, do 24 czerwca 2005r. przyznano dofinansowanie 45 beneficjentom na łączną kwotę 900550 zł, a do 16 września 2005r. przyznano dofinansowanie 28 beneficjentom na łączną kwotę 541160 zł. Do 5 grudnia 2005 r. w ramach Działania 2.1 zostało złożone 46 wniosków z terenu województwa wielkopolskiego.

2.3 Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych

Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego został powołany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 29 grudnia 2001 roku. Podstawowymi zadaniami statutowymi FRiPWW jest świadczenie pomocy małym i średnim przedsiębiorcom, w postaci udzielania poręczeń, organizowania kursów i szkoleń, poradnictwa ekonomicznego i ułatwienia kontaktów z przedsiębiorcami spoza Wielkopolski, prowadzenie działań informacyjno – reklamowych dotyczących uwarunkowań gospodarczych województwa wielkopolskiego w środkach masowego przekazu oraz organizowanie imprez informacyjnych o gospodarce województwa wielkopolskiego i uczestniczenie w imprezach organizowanych przez inne podmioty.

Fundusz poręcza do 70% kwoty udzielonego kredytu lub pożyczki bankowej i pożyczki i 50% kwoty udzielonej pożyczki przez instytucję finansową inną niż bank. Do 18 kwietnia 2005 r. Fundusz udzielił 54 poręczeń, łącznie na kwotę 17 368 681,35 zł.

Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. została powołana uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 4 września 2003 roku. Głównym zadaniem WARP jest udzielanie pożyczek, promocja eksportu oraz kojarzenie przedsiębiorców wielkopolskich z partnerami zagranicznymi oraz prowadzenie szkoleń, kursów i innych form edukacji.

O udzielenie pożyczki ubiegać mogą się wyłącznie mali przedsiębiorcy (zatrudniający do 49 osób) oraz absolwenci i bezrobotni rozpoczynający działalność gospodarczą na terenie województwa wielkopolskiego. Pożyczka może wynieść nie więcej niż 25 tys. € i jest udzielona na maksimum 3 lata. WARP. przyznała na dzień 15 kwietnia 2005 roku 65 pożyczek na łączną kwotę 3 325 000 zł.

2.4 Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw

Celem bezpośrednim działania 2.5 „Promocja przedsiębiorczości” jest aktywne wspieranie zatrudnienia, poprzez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia.

Działanie 2.5 ukierunkowane jest na zapewnienie osobom zamierzającym rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej kompleksowego wsparcia w pokonaniu większości barier utrudniających rozpoczęcie działalności.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego powierzył realizację zadań w ramach Działania Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, pełniącej rolę Regionalnej Instytucji Finansującej.

Projektodawcy, którymi mogą być takie instytucje jak: ośrodki Krajowego Systemu Usług, instytucje rynku pracy, publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, jednostki naukowe, ośrodki poradnictwa zawodowego i psychologicznego, a także wszelkie partnerstwa ww. wymienionych podmiotów zobowiązane są do przygotowania oferty obejmującej wszystkie etapy usług w ramach Działania. Beneficjentami ostatecznymi

są osoby fizyczne, nie zarejestrowane jako bezrobotne, zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą

Alokacja dla Działania 2.5 na lata 2004 – 2006 według kursu 4,7894 zł wynosi 20693733 zł, z czego 15520299,75 zł stanowi Europejski Fundusz Społeczny (75%) i 5173433,25 zł (25 %) budżet państwa.

W 3 konkursach dofinansowanie otrzymało 11 wniosków na łączną kwotę 10426,1 tys. zł. Przeliczając zakontraktowane środki według kursu Euro przyjętego w „Ramowym Planie Realizacji Działania na 2006 rok” wynoszącego 3,8365 do wykorzystania w 2006 roku pozostało 6150422,5 zł.

Z kolei celem działania 3.4 „Mikroprzedsiębiorstwa” jest zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw poprzez ułatwienie im dostępu do specjalistycznego doradztwa oraz zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Ostatecznym odbiorcą działania 3.4 są mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające średniorocznie mniej niż 10 pracowników, które rozpoczęły działalność gospodarczą nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem złożenia wniosku. Samorząd Województwa Wielkopolskiego powierzył realizację zadań w ramach Działania Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie.

Alokacja dla Działania 3.4 na lata 2004 – 2006 według kursu 4,7894 wynosi 22681229,52 zł, z czego 14368200 zł stanowi Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i 8313029,52 zł budżet państwa.

Rekomendację do dofinansowania, po rozstrzygniętych 3 konkursach, otrzymały 132 wnioski na łączną kwotę 11916638,80 zł. Przeliczając zakontraktowane środki według kursu Euro przyjętego w „Ramowym Planie Realizacji Działania na 2006 rok” wynoszącym 3,8365 zł do wykorzystania w 2006 r. pozostało 6812943,10 zł.

Ze względu na wyczerpanie środków finansowych w trzech terminach, odwołany został IV termin naboru projektów.

3. Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy

3.1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

W województwie wielkopolskim, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, realizowane jest Działanie 2.3 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”.

Terminy naboru wniosków w 2005 roku przedstawiały się następująco:

- I termin - do 11 marca 2005r. Do wypłaty wsparcia z województwa wielkopolskiego zakwalifikowano 9 projektów. Rekomendowana kwota dofinansowania 10574,2 tys. zł.
- II termin - do 11 maja 2005 r. Do wypłaty wsparcia z województwa wielkopolskiego zakwalifikowano 11 projektów. Rekomendowana kwota dofinansowania 7346,5 tys. zł
- III termin - do 11 lipca 2005 r. Do wypłaty wsparcia z województwa wielkopolskiego zakwalifikowano 5 projektów. Rekomendowana kwota dofinansowania 1497,5 tys. zł.
- IV termin - do 12 września 2005 r. Z województwa wielkopolskiego wpłynęły 33 wnioski. Pozytywną ocenę formalną uzyskało 29 projektów, które zostały przekazane do oceny merytorycznej.
- V termin - do 14 listopada 2005 r. zostało złożonych 31 wniosków.

3.2 Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

W ramach reorientacji zawodowej osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi WUP podpisał porozumienie z firmą Młyny Soufflet Polska Spółka z o.o., w ramach którego zaplanowano przeprowadzenie grupowych zajęć warsztatowych oraz indywidualną pomoc doradczą dla pracowników objętych zwolnieniem grupowym.

Ponadto Wydział Funduszy Przedakcesyjnych i Strukturalnych WUP w Poznaniu, w celu dostosowania osób podlegających restrukturyzacji do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, kontynuował wdrażanie Działania 2.4 ZPORR „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”. Podczas realizacji konkursu ogłoszonego 28 lutego 2005 r., który trwał do 6 grudnia 2005 roku, przekazano pod obrady Komisji Oceny Projektów 28 wniosków. Do dnia 31 grudnia 2005 roku podpisano umowy o łącznej wartości:

- 18839030 zł dla Działania 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi” (wykorzystano 100% środków z alokacji na lata 2004-2005 – nie wykorzystano 0,35 zł.

3.3 Wdrożenie systemu EURES

W ramach wdrażania systemu EURES WUP zorganizował w dniu 8 września 2005 roku Międzynarodowe Targi Pracy w Wielkopolsce – Poznań 2005, w trakcie których oferty pracy przedstawili pracodawcy z Czech, Danii, Finlandii, Irlandii, Litwy, Norwegii, Szwecji oraz Wielkiej Brytanii. Ponadto WUP uczestniczył w targach pracy organizowanych w ramach sieci EURES przez WUP w Gdańsku 18 marca 2005, w targach pracy w Danii w dniach 3 – 4 marca 2005 oraz w targach pracy organizowanych przez Biuro Karier UAM w Poznaniu 27 kwietnia 2005, na których rozpowszechniano materiały promocyjne wśród poszukujących pracy i pracodawców.

W trakcie całego roku rozpowszechniano oferty pracy sieci EURES w internecie, lokalnych mediach, na tablicach informacyjnych oraz udzielano bieżących informacji bezpośrednich i telefonicznych na temat funkcjonowania i ofert EURES, pośredniczono w rekrutacji kandydatów na oferty zgłoszone przez zagranicznych pracodawców i doradców EURES (województwa kadra EURES) – zorganizowano 3 duże projekty rekrutacyjne dla pracodawców z Irlandii, Irlandii Północnej oraz Szkocji.

Pracownicy WUP uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych z klientami Centrum, prowadzonych przez doradców zawodowych oraz ze studentami Akademii Ekonomicznej, podczas organizowanych na uczelni Dni Europejskich dotyczących podejmowania pracy za granicą. Zorganizowano szkolenie pn.: „Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES” skierowane do pośredników pracy zatrudnionych w urzędach pracy w województwie wielkopolskim oraz szkolenie dotyczące koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych i pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES skierowane do pracowników WUP Poznań i powiatowych urzędów pracy z terenu województwa wielkopolskiego.

W IV kwartale ubiegłego roku zorganizowano rekrutację kandydatów do pracy sezonowej w Hiszpanii oraz rekrutację kandydatów do pracy w Wielkiej Brytanii w charakterze operatorów maszyn CMC, spawaczy i monterów podzespołów elektronicznych.

3.4 Usprawnienie systemu komunikacji publicznej jako warunku zwiększenia mobilności geograficznej na rynku pracy

W roku 2005 utrzymano komunikację kolejową na wszystkich czynnych liniach kolejowych w Wielkopolsce, a od 11 grudnia 2005 r., tj. z dniem wejścia w życie rozkładu jazdy pociągów 2005/2006, dzięki lepszemu wykorzystaniu tańszego w eksploatacji taboru, w

tym także nowo zakupionego 300-miejscowego autobusu szynowego, zwiększono pracę eksploatacyjną o ponad 10%.

Z dniem 11 grudnia 2005 r. przywrócona została komunikacja kolejowa pomiędzy Krotoszynem i Oleśnicą, dzięki czemu mieszkańcy Krotoszyna zyskali możliwość dojazdu do Oleśnicy i Wrocławia. Zwiększeniu uległa liczba pociągów uruchamianych na liniach:

- Wolsztyn – Leszno,
- Leszno - Krotoszyn – Ostrów Wlkp. - Łódź,
- Gniezno – Jarocin – Krotoszyn - Oleśnica,
- Jarocin – Leszno,
- Poznań – Wągrowiec – Gołańcz,
- Piła – Bydgoszcz,
- Poznań – Leszno - Rawicz,
- Poznań - Września – Konin – Kutno,
- Poznań - Gniezno.

W wyniku uruchomienia nowych pociągów, wydłużeniu relacji i terminów kursowania funkcjonujących wcześniej połączeń kolejowych uległy poprawie możliwości dojazdu do większych miast w Wielkopolsce, co znacznie ułatwiło podejmowanie oraz wykonywanie pracy poza miejscem zamieszkania, a ponadto zwiększyło możliwości udziału w kursach i szkoleniach zawodowych, odbywających się poza miejscem zamieszkania.

3.5 Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Jednym z zadań, jakie miał do wykonania WUP, była korelacja kierunków kształcenia i szkolenia bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy w województwie wielkopolskim.

W 2005 r. WUP przeprowadził monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz stworzył „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa wielkopolskiego”. Raport ten pozwolił określić kierunki i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, co powinno zapewnić większą efektywność organizowanych szkoleń. Raport ten miał także na celu usprawnienie poradnictwa zawodowego, poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy, poprzez uzyskanie

informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów.

3.6 Monitorowanie lokalnych rynków pracy

W ramach polepszenia jakości usług rynku pracy w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy i zdobytą wiedzę dotyczącą popytu i podaży pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, na podstawie analizy danych nadsyłanych z powiatowych urzędów pracy, dotyczących wybranych kategorii osób bezrobotnych, przygotował w 2005 roku opracowania związane z sytuacją na wielkopolskim rynku pracy oraz co miesiąc rozpowszechniał Biuletyn Informacyjny.

Wojewódzki Urząd Pracy opracował i wydał w 2005 roku następujące opracowania:

1. *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na rok 2005;*
2. *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2004 roku;*
3. *Sytuacja kobiet na wielkopolskim rynku pracy;*
4. *Sytuacja kobiet na wielkopolskim rynku pracy. Raport z badania ankietowego;*
5. *Aktywne programy przeciwdziałania bezrobociu realizowane w województwie wielkopolskim finansowane ze środków Funduszu Pracy;*
6. *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2003/2004 na rynku pracy;*
7. *Sytuacja bezrobotnych absolwentów na wielkopolskim rynku pracy. Raport z badania ankietowego;*
8. *Sytuacja osób niepełnosprawnych na wielkopolskim rynku pracy. Raport z badania ankietowego.;*
9. *Długotrwale bezrobotni na wielkopolskim rynku pracy;*
10. *Sytuacja bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie województwa wielkopolskiego. Raport z badania ankietowego;*
11. *Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych dla województwa wielkopolskiego;*
12. *Informator. Udogodnienia i pomoc dla pracodawców;*

13. *Wielkopolski rynek pracy w opinii lokalnych pracodawców. Raport z badania ankietowego.*

Ponadto wszystkie ww. opracowania umieszczone zostały na stronie internetowej WUP w Poznaniu celem ich szerszego rozpowszechnienia wśród zainteresowanych osób.

4. Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie

4.1 Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym

W zakresie doskonalenia systemu informacji o kształceniu ustawicznym KO w Poznaniu wydało w lutym 2005 roku „Informator dla kandydatów do szkół dla młodzieży i dla dorosłych województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2005/2006”. Informator zawiera wykaz szkół publicznych i niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych dla młodzieży i dorosłych, wykaz poradni psychologiczno-pedagogicznych, wykaz burs szkolnych, a także zawody nauczane w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających, w szkołach policealnych oraz profile kształcenia ogólnozawodowego w liceach profilowanych. Informator został przekazany do wszystkich szkół i jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto w ramach doskonalenia systemu informacji o kształceniu ustawicznym KO w Poznaniu miało swoje stoisko na IX Targach Edukacyjnych Poznań 2005 „Edukacja – otwarcie na świat”, które odbywały się w dniach 25-27 lutego 2005 roku na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

W ramach doskonalenia systemu informacji o kształceniu ustawicznym przewidziane jest powstanie bazy danych o kształceniu ustawicznym w formach szkolnych oraz, w dalszej perspektywie, powstanie bazy danych o kształceniu ustawicznym w formach pozaszkolnych wraz z kierunkami kształcenia.

Baza taka znajduje się obecnie w trakcie przygotowania i powstaje we współpracy z Poznańskim Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej. Baza zawierać będzie pełen zakres informacji, zawierającej wykaz kierunków i możliwości kształcenia na terenie Poznania i województwa wielkopolskiego. Baza danych zawiera również informacje dla nauczycieli, z wykazem placówek Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli i proponowanych przez nie możliwości edukacyjnych.

Wykaz form kształcenia, na temat których będzie można udzielić pełnej informacji obejmuje:

1. Licea ogólnokształcące młodzieżowe i dla dorosłych.
2. Szkolnictwo zawodowe młodzieżowe i dla dorosłych.
3. Działalność kursową.
4. Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli.
5. Tytuły kwalifikacyjne w poszczególnych zawodach.

4.2 Rozwijanie standardów kwalifikacji zawodowych

Kuratorium Oświaty w Poznaniu w celu podniesienia jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego powiązanego z potrzebami rynku pracy oraz stworzenia podstaw do budowy systemu przejrzystości i uznawania kwalifikacji pełniło nadzór pedagogiczny nad kształceniem zawodowym. Rolę tę pełnili wizytatorzy KO, którzy wspierali dyrektorów szkół i placówek w podnoszeniu jakości pracy. Czynili to poprzez:

- organizowanie porad, szkoleń i konferencji,
- dokonywanie zewnętrznego mierzenia jakości pracy szkół i placówek w wybranych obszarach, zgodnie z standardami ogólnopolskimi i ujednoliconą procedurą na terenie województwa,
- analizowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- monitorowanie programów rozwoju szkół,
- dokonywanie oceny pracy dyrektorów szkół,
- opiniowanie arkuszy organizacyjnych szkół,
- wspomaganie inicjatyw edukacyjnych podejmowanych przez szkoły,
- informowanie o zmianach w przepisach prawa oświatowego i kontrolę zgodności działalności szkół z przepisami.

W celu podniesienia jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego powiązanego z potrzebami rynku pracy oraz stworzenia podstaw do budowy systemu przejrzystości i uznawania kwalifikacji, Departament Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego podjął się realizacji projektu dotyczącego przygotowania koncepcji kształcenia młodzieży na poziomie szkoły zasadniczej w zawodzie mechatronik. Departament Edukacji i Nauki projekt ten realizował wspólnie z firmą Volkswagen Poznań.

W trakcie prowadzonych w 2005 r. rozmów, dyskusji oraz wizyt studyjnych pracowników DEiN w zakładach Volkswagena dokonano niezbędnych uzgodnień dotyczących:

- planu nauczania (siatki godzin), do której wprowadzono przedmiot język niemiecki;
- programów nauczania teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu, które porównano z odpowiednimi programami tych przedmiotów obowiązującymi w szkołach niemieckich;
- tytułu zawodowego, który otrzymają absolwenci szkół, ustalając, że będzie on zgodny z polską nomenklaturą zawodów.

Uzgodniono też, że absolwenci po dodatkowym przeszkoleniu praktycznym przystąpią do egzaminu przed komisją Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Darmstadt i uzyskają certyfikat potwierdzający ich kwalifikacje jako zgodne z niemiecką nomenklaturą zawodów.

Szkołą, którą wytypowano do podjęcia kształcenia w zawodzie mechatronik, został Zespół Szkół Zawodowych w Swarzędzu, który zaczął kształcić uczniów od 1 września 2005 roku. Kształcenie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej będzie realizowane w:

- ZSZ w Swarzędzu – kształcenie w zakresie przedmiotów zawodowych, ogólnokształcących oraz teoretycznych przedmiotów zawodowych;
- Centrum Kształcenia Praktycznego w Poznaniu ul. Grunwaldzka – realizacja zajęć laboratoryjnych;
- Zakład Volkswagen Polska – realizacja zajęć praktycznych.

Absolwenci będą zatrudnieni w Zakładzie Volkswagen Poznań, będą mieli również kwalifikacje do pracy w wyuczonym zawodzie na terenie Republiki Federalnej Niemiec.

Powyższy przykład współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a szkołą dostarcza wiedzy, w jakich kierunkach kształcić w celu zmniejszenia w przyszłości liczby bezrobotnych. Bardzo przydatne okażą się praktyki w zakładach pracy, gdzie uczniowie mogą bezpośrednio zetknąć się z nowoczesnymi maszynami, na które szkoły często nie stać. Uczniowie zyskują niezbędną wiedzę, doświadczenie, wreszcie uznawany zarówno w Polsce, jak i w Niemczech, certyfikat potwierdzający ich kwalifikacje do pracy w zawodzie w obu tych krajach.

4.3 Modernizacja i wzbogacenie oferty programowej kształcenia ustawicznego poprzez tworzenie programów modułowych

W ramach zadania zakładane jest powstanie odpowiednich modułów dotyczących doskonalenia nauczycieli w Ośrodkach Doskonalenia Zawodowego prowadzonych przez Urząd Marszałkowski, a także powstanie odpowiednich modułów dotyczących doskonalenia nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnych w procesie nauczania.

Obydwa działania są w trakcie przygotowywania.

4.4 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie

Kuratorium Oświaty w Poznaniu w celu zwiększenia dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia współpracowało z samorządami i wydawało wiążące opinie w zakresie tworzonej przez organy prowadzące sieci szkół.

Departament Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego opracował informację dotyczącą objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym w województwie wielkopolskim. Opracowanie przygotowane przez DEiN obejmuje:

1. Liczbę placówek wychowania przedszkolnego na terenie województwa.
2. Liczbę miejsc w przedszkolach na terenie województwa.
3. Liczbę dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie województwa, w tym:
  - a. liczbę dzieci ogółem,
  - b. liczbę dzieci w przedszkolach,
  - c. liczbę dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego zawarł w dniu 5 lipca 2005 roku z Zarządem Powiatu w Pile Porozumienie w sprawie przejęcia do prowadzenia Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Starej Łubiance. Tym samym Samorząd Województwa Wielkopolskiego prowadzi szkołę o znaczeniu regionalnym, kształcąca zgodnie z istniejącymi potrzebami na obszarach wiejskich podregionu pilskiego.

Zespół Szkół prowadzi szkoły dla dorosłych: 4 letnie technikum i 3 letnie technikum uzupełniające w zawodzie technik ogrodnik i technik architektury krajobrazu.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Starej Łubiance jako szkoła regionalna o charakterze placówki kształcenia ustawicznego (centrum kształcenia ustawicznego dla potrzeb wsi i rolnictwa o nachyleniu ogrodniczym), a także jako szkoła środowiskowa, funkcjonująca w konkretnych warunkach społecznych, chce umożliwić:

1. uzyskanie kwalifikacji ogrodniczych wszystkim, którzy zechcą podjąć pracę w rolnictwie jako producenci, tj. osoby prowadzące własne gospodarstwa rodzinne;
2. podnoszenie kwalifikacji ogrodniczych wszystkim osobom już pracującym w rolnictwie, niezależnie od rodzaju i poziomu wykształcenia, bez konieczności przerywania pracy zawodowej;
3. przygotowanie absolwentów do dalszego doskonalenia zawodowego;
4. uzyskanie kwalifikacji pozostałym członkom społeczności lokalnej w innych, ważnych dla obszarów wiejskich zawodach i specjalnościach.

W roku 2003 ze środków Ministerstwa Edukacji i Sportu utworzone zostało przy bibliotece ZSP młodzieżowe multimedialne centrum informacyjne wyposażone w komputery z szerokopasmowym dostępem do Internetu.

W ZSP mieści się również Centrum Edukacyjne projektu „WIELKOPOLSKA – Kształcenie nauczycieli w kontekście rozwoju regionalnego jako projekt zrównoważonego rozwoju w Polsce”. Celem projektu jest edukacja przyszłych nauczycieli (np. studentów pedagogiki z Collegium UAM w Kościanie), młodzieży szkolnej oraz rolników w kontekście rozwoju regionalnego, trwałego i zrównoważonego rozwoju i ekologii oraz ekologicznego rolnictwa.

W dniu 22 czerwca 2005 roku w świetlicy ZSP w Starej Łubiance, na terenie Centrum Edukacyjnego projektu WIELKOPOLSKA, z inicjatywy Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego oraz kierownictwa projektu WIELKOPOLSKA odbyło się pierwsze z cyklu szkoleń specjalistycznych dotyczących rolnictwa ekologicznego, zorganizowanych w ramach „Programu rozwoju rolnictwa ekologicznego w Wielkopolsce”. Tematem szkolenia była szczegółowa uprawa roślin w systemie rolnictwa ekologicznego. Szkolenie spotkało się z dużym zainteresowaniem rolników, którzy przestawili swoje gospodarstwa na system ekologiczny, wśród słuchaczy nie zabrakło również niezdecydowanych rolników, którzy rozważają taki sposób gospodarowania.

Dodatkowo przeprowadzono również w ramach projektu „WIELKOPOLSKA” praktyki studenckie dla 2 i 3 roku pedagogiki z przyrodą i elementami informatyki z Collegium UAM w Kościanie, w terminach: 19-21 i 26-28 września 2005 roku. Celem praktyk było wprowadzenie studentów w zagadnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju, zdefiniowanie podstawowych pojęć, przybliżenie problematyki trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju: społecznego, ekonomicznego i ekologicznego; zaprezentowanie problematyki związanej z zasadą sprawiedliwości międzypokoleniowej oraz wewnątrz-pokoleniowej. Równolegle zaprezentowano studentom specyfikę rolnictwa ekologicznego i

alternatywnych sposobów na prowadzenie działalności gospodarczej na wsi, co umieszczono w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju i rozwoju regionu

4.5 Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy

W ramach podwyższania jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy istotny jest szereg działań podejmowanych przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu w 2005 r. KO upowszechniło wykorzystanie informacyjnej technologii komputerowej w procesie kształcenia uczniów. Został powołany koordynator edukacji informatycznej, który realizował ogólnopolskie projekty wyposażania szkół w sprzęt komputerowy i tworzył pracownie internetowe oraz multimedialne centra informacji w szkołach. Ponadto KO prowadziło stały odnośnik edukacji informatycznej na swojej stronie internetowej (www.ko.poznan.pl), poprzez którą przekazywał aktualne informacje i upowszechniał przykłady dobrej praktyki w dziedzinie edukacji informatycznej. KO poprzez system tzw. grantów edukacyjnych dla publicznych i niepublicznych placówek doskonalenia nauczycieli promuje kierunki ich doskonalenia. Patronuje także wielu inicjatywom, m.in. konkursom.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej i w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 grudnia 2004 r. KO od 1 stycznia 2005 r. zaczęło wdrażać system informacji oświatowej (SIO). Obejmuje on bazy danych oświatowych, w skład których wchodziły zbiory danych o:

- szkołach,
- uczniach, słuchaczach, wychowankach i absolwentach,
- nauczycielach, wychowawcach i innych pracownikach,
- spełnianiu obowiązku nauki.

Wśród danych gromadzone były także dane potrzebne do analizy kształcenia w kontekście potrzeb rynku pracy. Były to takie dane jak:

- typy i rodzaje szkół i placówek oświatowych,
- liczby klas i oddziałów,
- profile kształcenia,
- zawody,
- spełnianie obowiązku szkolnego przez młodzież w wieku 16-18 lat,
- liczby uczniów, słuchaczy i wychowanków,
- liczby uczniów, którzy są młodocianymi pracownikami,
- zbiory danych o nauczycielach – ich wykształceniu, przygotowaniu pedagogicznym, formach kształcenia doskonalenia, rodzajach prowadzonych zajęć.

Zebrane informacje przekazane do MENiS będą służyły tworzeniu prognoz i budowaniu strategii we właściwych zakresach na terenie województwa. Dane te będą przetwarzane i wykorzystane do realizacji zadań określonych w przepisach prawa.

Natomiast Departament Edukacji i Nauki UM przygotował materiał dotyczący gromadzenia, aktualizowania oraz analizowania informacji oświaty w Wielkopolsce, stanowiący bazę danych oświatowych.

Opracowanie ma charakter liczbowego zestawienia najważniejszych danych dotyczących aktualnego stanu oświaty w województwie wielkopolskim.

Dane obejmują wyszczególnienie roczne od roku szkolnego 2000/01 do roku szkolnego 2004/05. Prezentowane dane obejmują liczbę poszczególnych szkół i placówek oraz ilość uczniów i słuchaczy w poszczególnych szkołach i placówkach.

Systemowe opracowanie informacji o stanie oświaty umożliwi prowadzenie stałego monitoringu zachodzących w niej zmian oraz wpływanie na ich zakres i jakość.

W połowie grudnia 2005 roku w wielkopolskich Publicznych Bibliotekach Pedagogicznych oraz w ich placówkach filialnych zostały uruchomione Internetowe Centra Informacji Multimedialnej (ICIM).

Projekt Internetowych Centrów Informacji Multimedialnej, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany jest w skali całego kraju przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w latach 2004-2006. Oficjalna nazwa projektu to: „*Internetowe Centra Informacji Multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych*”. Koordynatorem projektu w województwie wielkopolskim jest Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Projekt ten dotyczy wyposażenia bibliotek szkolnych i wszystkich bibliotek pedagogicznych (wraz z filiami) w sprzęt komputerowy. Wielkopolskie biblioteki pedagogiczne otrzymały sieć 6-stanowiskową wraz z serwerem, profesjonalnym oprogramowaniem do zarządzania i urządzeniem wielofunkcyjnym, natomiast placówki filialne bibliotek pedagogicznych zostaną wyposażone w 4 komputery połączone w sieć z pełnym dostępem do Internetu oraz urządzenia wielofunkcyjne.

Celem projektu jest podniesienie jakości i dostępności kształcenia poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii. Dostęp do sieci internetowej oraz informacji multimedialnej gwarantuje możliwość indywidualnego zdobywania i przetwarzania informacji przez nauczycieli i uczniów. Internetowe Centra Informacji Multimedialnej zwiększą potencjał edukacyjny bibliotek pedagogicznych oraz stworzą możliwość sprawniejszego przeszukiwania księgozbioru bibliotek dla potrzeb czytelników. Projekt ma

także na celu wspieranie procesu ustawicznego kształcenia się i samokształcenia uczniów, nauczycieli i społeczności lokalnej oraz wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu majątkowego.

Wszystkie Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli z terenu województwa wielkopolskiego prowadzą kursy doskonalące dotyczące upowszechniania kształcenia w zakresie technologii ICT pośród nauczycieli.

Poznański ODN prowadzi kursy dotyczące m.in. takich zagadnień, jak:

- podstawy technik komputerowych;
- Internet jako narzędzie pracy nauczyciela;
- wykorzystanie komputera w pracy nauczyciela: matematyki, chemii, biologii itd.;
- konstruowanie, analiza ilościowa i jakościowa narzędzi do badania osiągnięć uczniów.

Łącznie w roku 2005 skorzystało z tych form 775 nauczycieli z rejonu działania ODN w Poznaniu.

Wprowadzenie systemu egzaminów zewnętrznych po każdym etapie edukacyjnym zobligowało ODN w Poznaniu od 1997 roku do prowadzenia szkoleń w tym zakresie. Spośród bardzo dużej liczby szkoleń wymienić można przykładowe tematy:

- Szóstoklasista przed sprawdzianem;
- Jak przygotować ucznia gimnazjum do egzaminu?
- NOWA MATURA – projekt edukacyjny dla nauczycieli wszystkich specjalności szkół ponadgimnazjalnych (w warsztatach wzięło udział 150 dyrektorów szkół Poznania i 12 powiatów oraz 1441 nauczycieli);

W ODN w Poznaniu zatrudniony jest na stanowisku konsultanta ds. języka niemieckiego specjalista z zakresu literatury niemieckiej, delegowany do pracy przez Ministerstwo Oświaty Dolnej Saksonii. Prowadzi on kursy i konsultacje dla nauczycieli języka niemieckiego szkół Poznania, Leszna, Konina i Kalisza.

5. Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie „grup ryzyka”

5.1 Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej

W ramach zmniejszania bezrobocia na wsi i zagospodarowania nadwyżek zasobów pracy Samorząd Województwa Wielkopolskiego za pomocą Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu zorganizował programy aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych z terenów wiejskich i o niskich kwalifikacjach zawodowych. Są to programy „Rowy” i „Lepsza droga”.

1. „Rowy”

Program „Rowy” został opracowany w celu poprawy stanu melioracyjnego województwa wielkopolskiego poprzez wykonywanie prac związanych z melioracją podstawową, czyli konserwacją wałów przeciwpowodziowych i konserwacją kanałów oraz w związku z trudną sytuacją osób długotrwale bezrobotnych z terenów wiejskich i o wysokim zagrożeniu bezrobociem. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, we współpracy z Wielkopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu oraz Rejonowym Związkiem Spółek Wodno - Melioracyjnych w Złotowie, Rejonowym Związkiem Spółek Wodnych w Kole i Związkiem Spółek Wodnych we Wrześni, wyszedł z inicjatywą zorganizowania robót publicznych skierowanych do ww. grupy osób.

W okresie od 5 maja do 31 października 2005 r., program „Rowy – melioracje podstawowe” przyniósł wymierne efekty w postaci:

- przywrócenia aktywności zawodowej 1291 osób długotrwale bezrobotnych, będących w trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej;
- przywrócenia drożności systemów melioracyjnych zapobiegających stratom powstałym w związku z niekorzystnym wpływem zjawisk atmosferycznych;
- przywrócenia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych;
- uzyskania ok. 12% efektywności zatrudnieniowej programu, czyli zatrudnienia po zakończeniu jego realizacji 142 osób.

W ramach programu wykonano roboty konserwacyjne na 2898,503 km rzek i kanałów tj. 41 % ich stanu ewidencyjnego oraz 461,55 km wałów przeciwpowodziowych tj. 60,4 % ich stanu ewidencyjnego.

Uzupełnieniem programu „Rowy – melioracje podstawowe” był realizowany po raz pierwszy w 2005 roku program „Rowy – melioracje szczegółowe”.

W ramach programu „Rowy – melioracje szczegółowe” w trzech powiatach (kolskim, wrzesińskim i złotowskim), które wzięły w nim udział, zaplanowano zaktywizować łącznie 72 bezrobotnych. Faktyczny udział w programie wzięło jednak 80 osób, z czego 28 uzyskało zatrudnienie po zakończeniu programu. .

Opracowanie programu aktywizacji długotrwale bezrobotnych umożliwiło zatrudnienie osób z województwa wielkopolskiego oraz poprawiło w znaczny sposób stan

urządzeń melioracyjnych i warunki gospodarowania, a także przyniosło wymierne korzyści osobom objętych aktywizacją w ramach programu.

2. Lepsza droga

We współpracy z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu opracował program aktywizacji zawodowej „Lepsza droga”, który realizowany był w okresie od 1 lipca do 28 października 2005 roku.

Zaktywizowano 155 osób bezrobotnych, dla których pracodawcy utworzyli stanowiska pracy w ramach robót publicznych. Osoby bezrobotne wykonywały prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, porządkowanie pasa drogowego, poprawę estetyki dróg wojewódzkich, a także utrzymanie obiektów inżynierskich takich jak mosty i przepusty. W rezultacie wykonano m.in.:

- wycinki ok. 300000 m³ krzewów,
- umocnienia ok. 5100 m² poboczy,
- uporządkowania ok. 600 km pasa drogowego,
- ustawienia 1500 znaków i pachołków,
- wykoszenia ok. 250000 m² traw.

Zgodnie z planem prac Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, roboty odbywały się na terenie następujących powiatów: chodzieskiego, czarnkowsko-trzcianeckiego, gnieźnieńskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego, kościańskiego, nowotomyskiego, ostrowskiego, pleszewskiego, słupeckiego, szamotulskiego, średzkiego, tureckiego, wągrowieckiego, wolsztyńskiego, wrzesińskiego i złotowskiego.

Efekty uzyskane w wyniku realizacji programu „Lepsza droga” pozwalają pozytywnie ocenić jego ubiegłoroczną edycję. Poza czynnikami ekonomicznymi warto też zwrócić uwagę na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz uzyskanie przez bezrobotnych dodatkowych kwalifikacji.

W celu aktywizacji zawodowej ludności wiejskiej WUP kontynuował wdrażanie Działania 2.3 ZPORR „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”. Podczas realizacji konkursu, który został ogłoszony 28 lutego 2005 r., i którego realizacja zakończyła się 30 listopada, przekazano pod obrady Komisji Oceny Projektów 17 wniosków. Do dnia 31 grudnia 2005 roku podpisano umowy o łącznej wartości:

- 13538317 zł dla Działania 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” (wykorzystano 99,92% środków z alokacji na lata 2004-2005 – nie wykorzystano 10525,31 zł.

Uzupełnieniem działań na rzecz ludności zamieszkałej na wsi jest realizacja przez Ochotnicze Hufce Pracy programu „Zaplanuj swoją karierę”. Program ten obejmuje:

- aktywizację zawodową młodzieży z terenów wiejskich, a w szczególności z terenów byłych PGR, zagrożonej strukturalnym bezrobociem;
- promowanie alternatywnych form gospodarowania na wsi, wyznaczających aktywność własną młodzieży;
- wyrównywanie startu życiowego młodzieży wiejskiej drogą szkoleń i warsztatów dydaktycznych;
- przeciwdziałanie patologiom występującym w środowisku wiejskim;
- zwiększenie szans na zatrudnienie na obszarach pozarolniczych.

Programem objętych zostało 119 osób. Jest on realizowany w poszczególnych ośrodkach OHP:

- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-44 w Śremie – 40 osób,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-41 w Kłecku – 49 osób,
- Środowiskowy Hufiec Pracy 15-33 w Czarnkowie – 30 osób.

W ramach tego programu realizowane są działania w zakresie:

- adaptacji bezrobotnych z terenów wiejskich do pracy w zawodach pozarolniczych (szkolenia, przekwalifikowania);
- pomocy w zakresie podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej poprzez szkolenia przygotowujące do prowadzenia własnej firmy;
- zapobiegania degradacji i marginalizacji młodzieży (pomoc psychologów, pedagogów, socjologów i liderów klubów pracy).
- prowadzenia indywidualnych rozmów doradczych dotyczących pracy, oraz udzielania poradnictwa zawodowego.

Działalność na rzecz środowiska wiejskiego, w tym popegerowskiego, prowadziły Mobilne Centra Informacji Zawodowej Młodzieży OHP, dysponujące specjalnie wyposażonym samochodem umożliwiającym prowadzenie szkoleń i spotkań w terenie.

5.2 Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia

W ramach działań mających na celu aktywizację zawodową osób powyżej 50 roku życia, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim zorganizowano program skierowany do tej

grupy osób. Podczas trwania programu zaktywizowano 51 osób, a zatrudnienie po jego zakończeniu uzyskało 35 osób, tj. 68,6%.

Osoby po 50 roku życia jako grupa będąca w szczególnej sytuacji na rynku pracy, były ponadto w roku 2005 objęte przez publiczne służby zatrudnienia kompleksową aktywizacją.

W 2005 roku w województwie zaktywizowano 2812 osób po 50 roku życia, co stanowiło 9,4%, z 30018 osób zarejestrowanych ogółem w tej kategorii bezrobotnych. Najliczniejsza była grupa osób skierowanych na roboty publiczne (717), z czego 243 osoby podjęły zatrudnienie w trakcie lub po ukończeniu robót publicznych, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe ukończyły ogółem 683 osoby, z czego 143 podjęły zatrudnienie. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy pozwoliło zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe 382 osobom, co spowodowało znalezienie zatrudnienia przez 195 osób.

Działania podjęte przez powiatowe urzędy pracy z terenu Wielkopolski na rzecz osób po 50 roku życia pozwoliły zapobiec marginalizacji tej grupy osób bezrobotnych na rynku pracy, dając im narzędzia pozwalające na powrót do pracy zawodowej oraz podnosząc umiejętności i kwalifikacje zawodowe ułatwiające poruszanie się na rynku pracy.

6. Równość kobiet i mężczyzn

6.1 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, mając na względzie zdiagnozowanie i poprawę sytuacji kobiet na wielkopolskim rynku pracy, przeprowadził w I kwartale 2005 r. badanie ankietowe wśród bezrobotnych kobiet będących klientkami powiatowych urzędów pracy. Analiza pozwoliła przede wszystkim na określenie potrzeb i problemów kobiet na tym rynku.

Ponadto w październiku 2005 roku przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu wziął udział w konferencji „Kobiety na rynku pracy”, zorganizowanej przez White Young Green International i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie. Program konferencji realizowany był pod hasłem: „Doświadczenia projektu *Głowa do góry – Integracja i reintegracja zawodowa kobiet a perspektywy Europejskiego Funduszu Społecznego*”.

Podczas konferencji przedstawiona została sytuacja kobiet na rynku pracy w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem województwa śląskiego i kujawsko-pomorskiego gdzie

realizowany był projekt „Głowa do góry”. W dalszej części omówione zostały założenia i rezultaty ww. projektu.

W październiku 2005 roku przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu uczestniczył także w seminarium poświęconym tematyce przedsiębiorczości kobiet w ramach międzynarodowego projektu „Women In The Business World – Enhancement Of Female Entrepreneurship” („Kobiety w świecie biznesu – umacnianie kobiecej przedsiębiorczości”), organizowanym przez Polską Federację Klubów Business and Professional Women w Puszczykowie. Celem seminarium było wskazanie drogi rozwoju kobiecej przedsiębiorczości w oparciu o współpracę pomiędzy sektorem państwowym i prywatnym.

7. Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji

7.1 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Wojewódzki Urząd Pracy w roku 2005 przeprowadził działania promocyjno – informacyjne oraz kontrolno – sprawozdawcze, których celem było podniesienie aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych niepełnosprawnych.

Na stronie internetowej WUP stworzono zakładkę skierowaną do osób niepełnosprawnych, gdzie znajdują się informacje stanowiące krótki przewodnik po działaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez instytucje publiczne.

W Wojewódzkim Urzędzie Pracy opracowano także materiały informacyjne w formie ulotek, które będą dystrybuowane przez BK i GCI.

W celu identyfikacji potrzeb i problemów bezrobotnych osób niepełnosprawnych, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przeprowadził wśród tych osób badanie ankietowe, którego wyniki zostały zawarte w opracowaniu „*Niepełnosprawni w Wielkopolsce. Raport z badania ankietowego*”. Za pomocą ankiety określono poziom wykształcenia bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Ponadto dokonano analizy sytuacji, w jakiej znajdują się te osoby oraz określono ich plany zawodowe na przyszłość. W przeprowadzonej ankiecie osoby niepełnosprawne wskazywały także na utrudnienia, na jakie napotykają się na rynku pracy oraz porównywały swoje szanse i umiejętności z osobami w pełni sprawnymi.

W lipcu 2005 roku Wojewódzki Urząd Pracy zorganizował szkolenie dla pracowników biur karier, które miało na celu podniesienie poziomu usług biur w zakresie obsługi bezrobotnych niepełnosprawnych. W szkoleniu udział wzięli przedstawiciele Oddziału Wielkopolskiego Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Oddziału Wielkopolskiego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Wykładowcy przybliżyli zagadnienia dotyczące osób niepełnosprawnych jako pracowników, pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych oraz likwidacji barier architektonicznych i psychologicznych, z jakimi borykać muszą się niepełnosprawni studenci Uniwersytetu im A. Mickiewicza.

W ramach działań kontrolno-sprawozdawczych za I półrocze 2005 r. dokonano monitoringu zawierającego informacje na temat osób niepełnosprawnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, programami powiatowymi, szkoleniami oraz zwolnionych z zakładów pracy.

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy wizytowali powiatowe urzędy pracy, w których zarejestrowany jest najwyższy odsetek niepełnosprawnych bezrobotnych w odniesieniu do ogółu bezrobotnych w powiecie. Wizytacje te miały na celu ocenę udogodnień architektonicznych, form udzielania i zakresu informacji oraz doradztwa zawodowego skierowanego do osób niepełnosprawnych. Wizytowano powiatowe urzędy pracy w Chodzieży, Krotoszynie i Wągrowcu (maj 2005) oraz Kaliszu (czerwiec 2005). W wyniku przeprowadzonych rozmów z dyrektorami oraz pracownikami odpowiedzialnymi za obsługę osób niepełnosprawnych, dokonano oceny funkcjonowania powiatowych urzędów pracy na lokalnych rynkach pracy w zakresie obsługi tej grupy osób.

7.2. Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie

W ramach wspierania grup szczególnego ryzyka w celu zwiększenia ich szans na zatrudnienie realizowane były projekty i programy aktywizacji zawodowej bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (zob. pkt 1.1., 1.2., 1.5, 5.1.).

7.3. Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym

W roku 2005 w województwie wielkopolskim przyznawane były następujące rodzaje stypendiów dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym:

Stypendia Marszałka Województwa Wielkopolskiego

Stypendium ma charakter pomocy socjalnej. Preferencje w otrzymaniu stypendium ma młodzież ucząca się w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych uczelniach z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i osiągająca dobre wyniki w nauce. Stypendium przyznaje się na okres roku szkolnego i akademickiego, nie dłużej jednak niż na czas nauki lub studiów.

W 2000 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego po raz pierwszy przyznał Stypendium Marszałka uczniom szkół ponadgimnazjalnych z województwa wielkopolskiego. W 2001 rozszerzono zakres podmiotowy stypendiów Marszałka i objęto nim studentów uczelni wyższych.

W październiku 2005 r. Zarząd Województwa Wielkopolskiego wyłonił spośród tysiąca nadesłanych wniosków: 146 uczniów (w tym 41 kontynuacji i 105 po raz pierwszy) oraz 145 studentów (w tym kontynuacja 75 i 70 przyznano po raz pierwszy). Podczas typowania przyszłych stypendystów w pierwszej kolejności pod uwagę brano kontynuację w otrzymywaniu stypendium. Następnie na powiat wyłoniono minimum 3 wnioski, a maksymalnie 15 (w tym kontynuację) pod warunkiem, że dochód na jednego członka w rodzinie nie przekroczył 400 złotych miesięcznie; natomiast średnia ocen przyszłych stypendystów nie mogła być niższa niż 3,0. Stypendia dla uczniów wypłacane są w kwocie 250 złotych miesięcznie, a dla studentów w wysokości 300 złotych miesięcznie.

Uczeń lub student traci prawo do stypendium z chwilą ukończenia szkoły lub uczelni a także, gdy przerwie naukę lub studia, zobowiązany jest niezwłocznie za pośrednictwem starostwa i Urzędu Miasta powiadomić Zarząd Województwa o utracie prawa do stypendium.

Stypendia z EFS, Priorytet II, Działanie 2.2 ZPORR

W dniach 20 czerwca – 1 lipca 2005 r. w województwie wielkopolskim odbył się konkurs naboru projektów w ramach działania 2.2 ZPORR – *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne* na rok szkolny i akademicki 2005/2006.

W odpowiedzi na ww. konkurs do Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego zostały złożone 74 projekty, w tym:

- 41 na stypendia dla uczniów (przygotowane m.in. przez 35 powiatów, 4 gminy /Jutrosin, Krzywiń, Gminę Miejską Kościana oraz Miejską Górkę/, Ministerstwo Kultury – dla uczniów szkół artystycznych oraz projekt własny Samorządu

Województwa Wielkopolskiego obejmujący programem stypendialnym uczniów Zespołu Szkół Leśnych w Goraju),

- 33 na stypendia dla studentów (przygotowane przez 33 uprawnione powiaty).

Środki na stypendia dla uczniów i studentów są o ponad 7 mln zł większe niż w roku wcześniejszym i wynoszą łącznie 24.376.550 zł, z tego:

- 20.940.800 zł na stypendia dla uczniów,

- 3.435.750 zł na stypendia dla studentów.

Złożone projekty pozytywnie zostały ocenione pod względem formalnym oraz merytorycznym przez Komisję Oceny Projektów i w dniu 5 września 2005 r. zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Pomocą materialną współfinansowaną z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w województwie wielkopolskim objętych zostało w roku szkolnym i akademickim 2005/2006:

- 18803 uczniów szkół ponadgimnazjalnych,

- 1978 studentów.

Średnia wysokość stypendium wynosi obecnie:

- 118 zł – wysokość stypendium dla uczniów w skali miesiąca,

- 200 zł – wysokość stypendium dla studentów w skali miesiąca.

Stypendia przekazywane są uczniom w formie refundacji wydatków poniesionych w związku z nauką oraz dla studentów w formie finansowej.

W ramach stypendium można sfinansować:

- koszty zakwaterowania w bursie, internacie, akademiku lub na stacji,

- koszty posiłków w stołówce szkoły, internatu lub prowadzonej przez inny podmiot,

- koszty zakupu słowników i podręczników do nauki w szkołach ponadgimnazjalnych i szkołach wyższych.

- koszty związane z transportem do i ze szkoły środkami komunikacji zbiorowej,

- opłaty za studia w szkole wyższej prowadzonej w systemie dziennym, wieczorowym, zaocznym i eksternistycznym.

- czesne za naukę w szkole ponadgimnazjalnej niepublicznej posiadającej uprawnienia szkoły publicznej.

- inne koszty wymagane obligatoryjnie przez szkołę.

Wszyscy Beneficjenci otrzymali w listopadzie i grudniu 2005 r. środki finansowe na realizację projektów w roku 2005/2006. w wysokości 33% ogólnej wartości projektów.

7.4. Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację

Działania na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej młodzieży zagrożonej marginalizacją podejmowała Wielkopolska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy. Ochotnicze Hufce Pracy, w ramach projektów, między innymi Równy start, Szansa 13-18, Szansa 18-24, świadczyły usługi doradcze i edukacyjne, promowały zatrudnienie i pomagały w organizacji samozatrudnienia. Podmiotem działań była młodzież znajdująca się w trudnej sytuacji życiowej.

Program „Równy start” był cyklem szkoleń z zakresu: planowania kariery zawodowej, prowadzenia treningów aktywnego poszukiwania pracy oraz przygotowania do prowadzenia działalności gospodarczej. Projekt adresowany był do doradców zawodowych OHP pracujących z młodzieżą oraz młodzieży do 25 roku życia mającej trudności w zaistnieniu na rynku pracy zainteresowanej tematyką samozatrudnienia.

Celem projektu było :

- przeszkolenie doradców zawodowych w celu zdobycia uprawnień do przeprowadzenia samodzielnych szkoleń z zakresu przedsiębiorczości,
- nauczanie i przekazanie wiedzy dotyczącej uruchomienia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej poprzez upowszechnienie szeroko rozumianej wiedzy ekonomicznej, nauczenie metod i technik pozwalających na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- określenie możliwości samozatrudnienia i sporządzenie własnego planu działania przy zakładaniu przedsiębiorstwa.

W pierwszym etapie realizacji programu przeszkolono doradców z zakresu przedsiębiorczości. Szkolenie zorganizowane było przez Komendę Główną OHP. Z terenu województwa wielkopolskiego udział wzięły trzy osoby, które przekazały zdobytą wiedzę i materiały uczestnikom II etapu szkolenia, zrealizowanego już na terenie województwa.

Łącznie w szkoleniu uczestniczyły 24 osoby, w tym: 7 osób z subregionu kaliskiego, 3 z subregionu pilskiego, 6 z subregionu poznańskiego, 5 z subregionu konińskiego i 3 z subregionu leszczyńskiego.

Poza wyżej wymienionym programem, Wielkopolska Wojewódzka Komenda OHP zorganizowała dwa szkolenia dla doradców zawodowych i opiekunów Szkolnych Ośrodków Kariery wraz z doradcami zawodowymi Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej

Pierwsze szkolenie odbyło się w dniach 13 – 15.11.2005, uczestniczyli w nim doradcy zawodowi ze szkół gimnazjalnych oraz kadra OHP, łącznie 18 osób.

Drugie szkolenie, przeprowadzone w dniach 15 – 17.11.2005, skierowane było do doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych, uczestniczyło w nim 17 osób.

Program szkoleń obejmował 24 godziny zajęć (wykłady i zajęcia warsztatowe). Wykładowcami prowadzącymi zajęcia były osoby posiadające doświadczenie i kwalifikacje związane z rynkiem pracy. Łącznie 59 osób uczestniczyło w szkoleniach związanych z doskonaleniem kadry doradców zawodowych

W realizacji zakończonego 15 listopada 2005 roku programu „Szansa 13-18” brało udział 291 osób. Program był realizowany na bazie następujących jednostek organizacyjnych WWK OHP:

- Środowiskowego Hufca Pracy w Kaliszu - 100 uczestników;
- Środowiskowego Hufca Pracy w Koninie - 50
- Środowiskowego Hufca Pracy w Kościanie - 60
- Środowiskowego Hufca Pracy w Śremie - 60
- Hufca Pracy w Kłecku - 21

Programem objęta była młodzież od 13 do 18 lat zagrożona marginalizacją i społecznym wykluczeniem. Celem projektu był rozwój systemu wsparcia środowiskowego dla osób i grup młodzieży zagrożonej marginalizacją, zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego, wykształcenie cech ułatwiających samodzielny start w dorosłe życie, ułatwienie uczestnictwa w zatrudnianiu i dostępie do wszelkich zasobów praw, dóbr i usług, oraz mobilizacja wszystkich partnerów w środowisku do współdziałania w zakresie pomocy najuboższym i działań profilaktycznych służących eliminowaniu niekorzystnych zjawisk wśród młodzieży (patologii różnego rodzaju). Powyższe cele realizowane były przez następujące działania: wsparcie socjalne; edukacja; przygotowania do pracy; kształcenia ogólne i zawodowe; wsparcia psychologiczne, przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu.

Wielkopolska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w dniu 15 listopada 2005 roku zakończyła realizację programu „Szansa 18-24. Edukacja – Praca – Wychowanie”, którym objęto 428 osób oraz „Szansa 18-24 – Droga do samodzielności” w którym uczestniczyło 60 osób, razem 488 osób. Program realizowało 5 jednostek na terenie województwa:

- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Kaliszu - 114 uczestników
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Lesznie - 85
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Pile (w tym program „Szansa 18-24” – „Droga do samodzielności”) - 145
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Poznaniu - 130
- Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Pleszewie – 14.

Uczestnikami programu była bezrobotna młodzież w wieku 18–24 lata, zagrożona marginalizacją i społecznym wykluczeniem, młodzież nieposiadająca pełnych kwalifikacji zawodowych, młodzież „na stałe” bezrobotna, z małych miast, wsi, zamieszkująca tereny po byłych pegeerach.

Celem programu było zwiększenie szans na zatrudnienie bezrobotnej młodzieży poprzez objęcie kompleksowym szkoleniem zawodowym skorelowanym z potrzebami rynku pracy. Do celów szczegółowych projektu należało:

- przeciwdziałanie bezrobociu młodzieży zagrożonej marginalizacją;
- umożliwienie uzyskania wykształcenia w zawodach poszukiwanych na lokalnym rynku pracy;
- przekonanie do konieczności stałego podnoszenia kwalifikacji;
- przygotowanie do konieczności zmiany zawodu, miejsca pracy;
- poznanie swoich predyspozycji, preferencji, zainteresowań i zdolności zawodowych.
- zdobycie wiedzy niezbędnej do prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- nabycie umiejętności obsługi nowoczesnych urządzeń biurowych, komputera.

Cele były osiągane poprzez realizację następujących modułów programowych: moduł szkolenia kursowego: komunikacji społecznej, informatyki, szkolenie zawodowe, np:

- Kalisz: samodzielny księgowy, manikiurzystka, obsługa stacji paliw płynnych i LPG;
- Leszno: kursy spawania w osłonie co. 2;

- Piła: kurs spawacza gazowego, kurs masażu leczniczego, operatora wózków i podnośników;
- Poznań: kurs spawania, opieki osób starszych, kurs bukiciarstwa i florystyki, obsługa wózków i podnośników, barman-mixer.

Dodatkowo, poza przyjętym planem Centrum Edukacji i Pracy w Pile przystąpiło do realizacji programu „Szansa 18-24 – Droga do samodzielności” w którym to programie brało udział 60 osób. Program skierowany był do bezrobotnej młodzieży chcącej rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Dodatkowym programem był także, program „Aktywne wakacje z OHP” – w którym udział wzięło 97 osób. Realizowany przez Centra Edukacji i Pracy Młodzieży w Kaliszu, Koninie i Poznaniu oraz Centrum Kształcenia i Wychowania w Pleszewie. Program skierowany był do młodzieży bezrobotnej i pozwalał na zdobycie nowych kwalifikacji, umiejętności poruszania się po rynku pracy, prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Ponadto Ochotnicze Hufce Pracy prowadziły do 30 grudnia 2005 roku działania wychowawcze, łączące pracę i naukę z uczestnictwem w przedsięwzięciach kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych w formach stacjonarnych i dochodzących.

Celem procesu wychowawczego realizowanego w jednostkach organizacyjnych OHP (środowiskowych hufcach pracy, hufcach pracy i ośrodkach szkolenia i wychowania) było:

- przewyciężenie zaniedbań wychowawczych i działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju uczestników;
- wyposażenie wychowanków w niezbędne dyspozycje instrumentalne (wiedza, sprawność, umiejętności, nawyki) oraz dyspozycje kierunkowe (postawy, wartości, przekonania, motywacje);
- wyposażenie uczestników w taki zasób wiedzy, sprawności i umiejętności, aby umieli i chcieli w życiu codziennym wykorzystywać to wszystko, czego nauczyli się w szkole, hufcu i w czasie praktyki.

Cele wychowawcze były i są realizowane przez wielorakość form i metod, które zostały ujęte w „Planie Działania na Rzecz Zatrudnienia w województwie wielkopolskim na 2005 rok”. Formy: edukacyjne, profilaktyczne, resocjalizacyjne, kulturalno- oświatowe, sportowe i turystyczne.

8. Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie

8.1 Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej

Działania przeprowadzone przez Oddział Kontroli Legalności Zatrudnienia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w 2005 roku pozwoliły na kontrolę 1996 podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych, pod względem legalności zatrudnienia i wykonywania innej pracy zarobkowej przez obywateli polskich i obcokrajowców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Celem podjętych działań było ograniczenie nielegalnego zatrudnienia, nie tylko zatrudnienia bez wymaganej umowy, ale także wyłączenie z rejestrów powiatowych urzędów pracy osób bezrobotnych w rzeczywistości wykonujących pracę zarobkową, a także wyeliminowanie z polskiego rynku pracy obcokrajowców pracujących bez wymaganych zezwoleń.

Efektem przeprowadzonych w 2005 roku kontroli jest zalegalizowanie zatrudnienia 837 osób, pozbawienie statusu bezrobotnego w związku z podjęciem pracy 477 osób, w tym 45 osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych, wyeliminowanie z rynku pracy 111 cudzoziemców wykonujących bez wymaganych zezwoleń pracę zarobkową. Wskutek działań kontrolnych odzyskano kwotę w wysokości 976 157 zł.

9. Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu

9.1 Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

Celem ogólnym Działania 2.6. „Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy” jest podniesienie potencjału regionów w sferze innowacji poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo - rozwojowym a gospodarką, co doprowadzi do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw działających na regionalnym i lokalnym rynku. Głównym zadaniem w obrębie Działania jest budowanie regionalnych systemów innowacji, które tworzą podstawę wspierania innowacyjności w regionie. System ten budowany jest w oparciu o Regionalną Strategię Innowacyjną, a także „Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego”.

Instytucją Wdrażającą Działanie 2.6 jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego, który powierzył realizację zadań w ramach Działania Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza – Poznańskiemu Parkowi Naukowo-Technologicznemu.

Projekty w ramach tego Działania są ukierunkowane na tworzenie lub rozwój Regionalnych Strategii Innowacyjnych, rozwój sieci współpracy w zakresie innowacji

między sektorem badawczo-rozwojowym, przedsiębiorstwami i innymi podmiotami (na poziomie regionalnym i lokalnym), służącej transferowi know-how i technologii, na tworzenie i rozwój systemu komunikacji i wymiany informacji a także na staże dla absolwentów szkół wyższych nie zarejestrowanych jako bezrobotni i pracowników sektora badawczo-rozwojowego oraz stypendia dla najlepszych absolwentów szkół wyższych, kontynuujących naukę na studiach doktoranckich z zakresu nauk ścisłych, technicznych i innych dziedzin naukowych przyczyniających się do rozwoju strategicznych obszarów regionu.

Alokacja dla Działania 2.6 na lata 2004 – 2006 wynosi 19880,1 tys. zł, z czego 14910043,98 zł stanowi Europejski Fundusz Społeczny i 4970014,66 zł budżet państwa.

Do zakontraktowania w latach 2004-2005 przypadła kwota 11281 932,77 zł.

W dwóch konkursach dofinansowanie otrzymało 14 projektów na łączną kwotę 7336902,9 zł. Przeliczając zakontraktowane środki według kursu Euro przyjętego w „Ramowym Planie Realizacji Działania na 2006r.” wynoszącego 3,8365 zł do wykorzystania w 2006 r. pozostało 8587815,20 zł.

Podsumowanie

Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2005 rok
zakładał osiągnięcie wzrostu:

- świadomości osób bezrobotnych związany z możliwościami na regionalnym rynku pracy,
- umiejętności poszukiwania zatrudnienia wśród osób bezrobotnych przekładający się na wzrost zatrudnienia,
- liczby osób korzystających z doradztwa zawodowego,
- skuteczności poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, co powinno przełożyć się na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy,
- umiejętności radzenia sobie w sytuacji odmowy, oceny oraz konfliktu interesów wśród klientów urzędów pracy,
- kompetencji pracowników instytucji rynku pracy w zakresie obsługi i pomocy osobom niepełnosprawnym,
- kompetencji zawodowych osób niepełnosprawnych oraz umiejętności w zakresie skutecznego poszukiwania zatrudnienia,

- gotowości pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych

oraz:

- podnoszenie jakości informacji i poradnictwa zawodowego na terenie województwa; rozszerzenie działalności poprzez zorganizowanie nowych zajęć informacyjnych i warsztatowych oraz opracowanie nowych i uaktualnianie dotychczas dostępnych publikacji, co przyczyni się do podwyższenia jakości usług świadczonych przez doradców zawodowych,
- poszerzenie perspektyw zawodowych pracowników urzędów pracy, wyzwolenie większej aktywności zawodowej, co powinno przełożyć się na wzrost wskaźnika odpływu z bezrobocia i znalezienie zatrudnienia przez większą ilość mieszkańców województwa,
- zwiększenie szans zwalnianych osób na znalezienie nowego miejsca pracy poprzez wzrost kwalifikacji osobistych i zawodowych osób objętych programami pomocy, zgodnie z aktualnymi wymogami rynku pracy, zwiększenie zdolności komunikacyjnych i motywacji do poszukiwania pracy,
- upowszechnienie usług EURES, zwiększenie dostępu do ofert pracy dla osób poszukujących pracy lub zainteresowanych zmianą zatrudnienia poprzez udzielanie pomocy w korzystaniu z portalu EURES,
- wyrównanie szans mieszkańców terenów wiejskich i miast w procesie poszukiwania pracy,
- większy dostęp osób zagrożonych społeczną marginalizacją do informacji na temat edukacji i rynku pracy,
- zalegalizowanie porównywalnej, lub większej niż w 2004 r. liczby umów o pracę lub umów cywilno-prawnych dotyczących wykonywania pracy zarobkowej.

Można stwierdzić, iż założenia te zostały zrealizowane, zwłaszcza wzięwszy pod uwagę fakt, iż zakładano spadek stopy bezrobocia poniżej poziomu 16%, podczas gdy w końcu roku 2005 ukształtowała się ona na poziomie 14,6%. Odnotowano również spadek liczby bezrobotnych, z 247,9 tys. osób w 2003 r. do 211,4 tys. w 2005 r.